

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

59 tomas

2016 m. balandžio 5 d.

Turinys

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Regionų komitetas

116-oji plenarinė sesija, 2016 m. vasario 10–11 d.

2016/C 120/01	Rezoliucija dėl Europos Komisijos 2016 m. metinės augimo apžvalgos	1
2016/C 120/02	Rezoliucija dėl grėsmės ES Šengeno erdvei be sienų	4

NUOMONĖS

Regionų komitetas

116-oji plenarinė sesija, 2016 m. vasario 10–11 d.

2016/C 120/03	Europos regionų komiteto nuomonė „Vyresnio amžiaus žmonėms pritaikytas turizmas“	6
2016/C 120/04	Europos regionų komiteto nuomonė „Kaimo ekonomikos modernizavimas ir novatoriškumas“	10
2016/C 120/05	Europos regionų komiteto nuomonė „Teritorinio vystymosi rodikliai. BVP ir kiti rodikliai“	16
2016/C 120/06	Europos regionų komiteto nuomonė „Europos bendradarbiavimas jaunimo reikalų srityje (2010–2018 m.)“	22

Parengiamieji aktai

REGIONŲ KOMITETAS

116-oji plenarinė sesija, 2016 m. vasario 10–11 d.

2016/C 120/07	Europos regionų komiteto nuomonė „Ilgalaikių bedarbių integracija į darbo rinką“	27
---------------	--	----

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

116-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2016 M. VASARIO 10–11 D.

Rezoliucija dėl Europos Komisijos 2016 m. metinės augimo apžvalgos

(2016/C 120/01)

REGIONŲ KOMITETAS,

- atsižvelgdamas į Europos Komisijos komunikatą dėl 2016 m. metinės augimo apžvalgos ir į 2016 m. Europos semestro pradžią ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento nuomonę (jos projektą) dėl Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro: 2016 m. metinė augimo apžvalga (2015/2285(INI)),

Investicijų atgaivinimas

1. pažymi, kad investicijų trūkumas po krizės silpnina augimą ir užimtumą ES, ir tai daro žalą konkurencingumui ir gali pakenkti ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai; yra susirūpinęs, kad ilgas investicijų trūkumo laikotarpis mažina ilgalaikį užimtumo augimo ir kokybiškų darbo vietų kūrimo potencialą;
2. pažymi, kad dėl biudžeto lėšų mažinimo sumažėjo viešosios investicijos į infrastruktūrą, ir tai patvirtina neseniai atliktas bendras RK ir EBPO tyrimas ⁽²⁾, taip pat jų sumažėjo į švietimą, profesinį rengimą, sveikatos priežiūrą, socialines paslaugas, vaikų priežiūrą ir būsto paslaugas tokiu metu, kai privačių investicijų neskatina prastos perspektyvos dėl lėto ekonominės veiklos tempo;
3. pabrėžia, kad būtina šalinti kliūtis privačiojo ir viešojo sektoriaus investicijoms užbaigiant kurti vidaus rinką, ypač paslaugų sektoriuje, įgyvendinant struktūrines reformas, skirtas kurti kokybiškas darbo vietas ir kovoti su nelygybe, gerinant verslo ir reglamentavimo aplinką, kovojant su sukčiavimu ir šešėline ekonomika, skatinant verslumą. Atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad svarbu veiksmingai ir efektyviai naudoti ES lėšas bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi, kad viešojo ir privačiojo sektorių lėšomis būtų galima pasiekti bendrą teigiamą poveikį vietoje. Atsižvelgdamas į Europos Komisijos ketinimą pradėti dialogą su valstybėmis narėmis dėl tokių kliūčių nustatymo, pabrėžia, kad reikia konkrečiai išnagrinėti jas visais valdymo lygmenimis ir į šį procesą įtraukti RK;

⁽¹⁾ COM(2015) 700 *final*.

⁽²⁾ EBPO ir RK konsultacijos su subnacionalinės valdžios institucijomis dėl „Infrastruktūros planavimo ir investicijų visais valdymo lygmenimis. Dabartinių iššūkių ir galimų sprendimų“ (2015 m. lapkričio mėn.).

4. ragina ES valstybes nares pasitelkti savo vietos ir regionų valdžios institucijas siekiant kuo geriau pasinaudoti struktūriniais fondais, kurių lėšos vidutiniškai sudaro maždaug 14 proc. visų viešųjų investicijų, o devyniose valstybėse narėse viršija 50 proc., taip pat įgyvendinti Investicijų planą Europai (Europos strateginių investicijų fondas) vadovaujantis lankstumo ir papildomumo struktūriniais fondams kriterijais, kad būtų išnaudotos visos viešųjų ir privačiųjų investicijų galimybės;

5. remia ekonominės ir socialinės konvergencijos stiprinimo procesą, tačiau pabrėžia, kad socialinius, ekonominius ir teritorinius skirtumus bus galima panaikinti tik laikantis teritorinės vizijos, kuri leistų mums pasiekti geresnį principo „iš apačios į viršų“ taikymą, vykdant konkrečioms vietovėms pritaikytą politiką, įskaitant peržiūrėtos strategijos „Europa 2020“ teritorinį aspektą ir į rezultatus orientuotą ES sanglaudos politiką;

Tolesnis struktūrinių reformų įgyvendinimas

6. pažymi, kad siūloma Struktūrinių reformų rėmimo programa (SRRP) po įprastos teisėkūros procedūros turėtų būti prieinama nacionalinėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms atsižvelgiant į dabartinį kompetencijos pasidalijimą valstybėse narėse; pabrėžia, kad dėl SRRP neturėtų mažėti ESIF teikiama finansinė parama;

7. pabrėžia, kad veiksmingų administracinių gebėjimų užtikrinimas visais valdymo lygmenimis, įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas, yra itin svarbus norint atgaivinti ilgalaikes investicijas, įgyvendinti struktūrines reformas ir atsakingai bei veiksmingai naudoti lėšas;

Atsakingos fiskalinės politikos vykdymas

8. pabrėžia, kaip svarbu, kad kiekviena valstybė narė turėtų patikimą ekonomikos politiką ir stabilius viešuosius finansus, kurie yra būtina išankstinė sąlyga reikiams trumpalaikėms ir ilgalaikėms viešosioms investicijoms;

9. mano, kad 2016 m. metinėje augimo apžvalgoje pateikiami svarūs argumentai, kodėl Komisija turėtų apsvarstyti galimybę pasiūlyti visai Europos Sąjungai fiskalinį pajėgumą įgyvendinti anticiklinę politiką ir paspartinti atsigavimą. Toks fiskalinis pajėgumas turėtų būti paremtas subsidiarumo principo laikymusi ir turėtų būti užtikrintas pakankamas lankstumas politikos, atitinkančios vietos poreikius, įgyvendinimui, įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas į politikos rengimą;

10. pakartoja savo raginimą laikytis auksinės taisyklės ir viešojoje apskaitoje atskirti ilgalaikes investicijas nuo einamųjų išlaidų; todėl pakartoja savo raginimą Europos Komisijai parengti baltąją knygą, kuri remtųsi EBPO veiksmingų viešųjų investicijų visais valdymo lygmenimis principais ir nustatytų ES lygmens tipologiją dėl viešųjų investicijų kokybės viešųjų išlaidų sąskaitose pagal jų ilgalaikį poveikį; ragina mažinti einamąsias išlaidas siekiant palengvinti mokesčių našą ir taip paskatinti privačias investicijas;

11. primena savo pasiūlymą dėl rodiklio, susijusio su investavimu, įtraukimą į makroekonominio disbalanso vertinimą;

12. pabrėžia lankstumo būtinybę įgyvendinant Stabilumo ir augimo paktą bei Sutartį dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje, kad vietos ir regionų valdžios institucijų pajėgumas investuoti būtų didinamas, o ne apriojamas. Po 2015 m. sausio mėn. komunikato Komitetas tikisi, kad Komisija pateiks tolesnių konkrečių pasiūlymų, kaip būtų galima atsižvelgti į šį aspektą įgyvendinant šiuos susitarimus ar atliekant galimą jų peržiūrą;

Strategijos „Europa 2020“ peržiūra ir naujas požiūris į tvarų vystymąsi po 2020 m.

13. palankiai vertina tai, kad strategija „Europa 2020“ pripažįstama ilgalaikė daugiapakopė politikos programa; pabrėžia, kad svarbu strategijai suteikti teritorinį matmenį; paskelbia, kad RK konsultuosis su vietos ir regionų valdžios institucijomis, siekdamas nustatyti peržiūrėtos strategijos „Europa 2020“ rodiklius ir tikslus, ir dėl ilgesnio laikotarpio strategijos po 2020 m., kurią Europos Komisija paskelbs 2016 m.; kaip horizontaliąją priemonę siūloma įtraukti naują pavyzdinę iniciatyvą dėl demografinių problemų, kad visuose regionuose, kurie susiduria su įvairiais demografiniais iššūkiais, būtų užtikrintas pažangus, tvarus ir integracinis augimas;

Europos semestras

14. pabrėžia, kad į nacionalines reformų programas ir konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas turėtų būti įtrauktas teritorinis aspektas siekiant maksimaliai padidinti augimą ir sumažinti teritorinius skirtumus;
15. pakartoja savo raginimą Komisijai ir Parlamentui priimti elgesio kodeksą, kad būtų užtikrintas struktūruotas vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas Europos semestre; pakartoja savo įsipareigojimą pateikti konkretų pasiūlymą šiuo klausimu 2016 m.; įsipareigoja palaikyti nuolatinį dialogą su Europos Komisija, ypač Europos lygmens semestro proceso dalyje;
16. palankiai vertina ketinimą geriau integruoti ES ekonomikos valdymo euro zonos ir nacionalinius aspektus pristatant 2016 m. metinę augimo apžvalgą kartu su euro zonai skirtomis rekomendacijomis 2016 m. Europos semestro ciklo pradžioje;
17. pritaria Europos Parlamento raginimui įtraukti bendrosios rinkos ramstį į Europos semestro procesą, sukuriant sistemą, kurią įgyvendinant būtų nuolat stebima ir vertinama bendrosios rinkos integracija, kurią sudarytų kiekybinių ir kokybinių rodiklių rinkinys, lyginamieji standartai, tarpusavio vertinimas ir keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais;
18. palankiai vertina tai, kad Komisijos metinė augimo apžvalga (MAA) 2016 m. išpėjimo mechanizmo ataskaita papildyta trimis socialiniais rodikliais (aktyvumo lygiu, jaunimo nedarbu ir ilgalaikiu nedarbu), taip nurodant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9 straipsnyje nurodytus tikslus;
19. paveda Komiteto pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Vadovų Tarybos pirmininkui.

Briuselis, 2016 m. vasario 10 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Markku MARKKULA

Rezoliucija dėl grėsmės ES Šengeno erdvei be sienų

(2016/C 120/02)

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS,

- atsižvelgdamas į susiklosčiusią nepaprastą padėtį migracijos srityje,
  - atsižvelgdamas į SESV 3 ir 67 straipsniuose įtvirtintą tikslą ES piliečiams sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę be vidaus sienų,
  - atsižvelgdamas į ES pagrindinių teisių chartijos 18 straipsnį, garantuojantį teisę į prieglobstį, taip pat į atitinkamus nacionalinius ir tarptautinius ES valstybių narių įsipareigojimus,
1. primena, kad Šengeno susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo, kurį šiuo metu yra pasirašiusios 26 šalys, iš kurių 22 – ES valstybės narės, yra vienas iš sėkmingiausių ramsčių kuriant Europos Sąjungą. Šengeno susitarimas, įtrauktas į ES sutartis, yra neatsiejamai susijęs su bendrąja rinka ir labai svarbus keturių Europos Sąjungos judėjimo laisvių – prekių, paslaugų, asmenų ir kapitalo – elementas;
  2. atkreipia dėmesį į tai, kad judėjimo laisvės ir vidaus sienų panaikinimas yra svarbūs Europos integracijos pasiekimai, kurie ne tik daro didelį ekonominį, socialinį ir teritorinį poveikį, bet taip pat turi didelę simbolinę vertę Europos Sąjungai bei jos piliečiams, kadangi jie yra tiesiogiai susiję su dar glaudesnės Europos tautų sąjungos projektu;
  3. pabrėžia, kad atviros vidaus sienos yra Europos ekonomikos pagrindas. Atsižvelgiant į tai, kad ES valstybių narių tarpusavio prekybos vertė – 2 800 mlrd. EUR, šiame sektoriuje dirba 1,7 mln. tarpvalstybinių darbuotojų ir kasmet sieną kertą 57 mln. kelių transporto priemonių, RK pabrėžia, kad judumo ir mainų sąlygų Šengeno erdvėje pakeitimas turėtų labai rimtų pasekmių užimtumui ir investicijoms daugelyje Europos šalių. RK pabrėžia, kad ES laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė be vidaus sienų priklauso nuo tinkamos ir bendros šios erdvės išorės sienų apsaugos;
  4. pabrėžia, kad vidaus sienų nebuvimas yra naudingas vietos ir regionų valdžios institucijoms visoje Europos Sąjungoje ekonomikos vystymosi, socialinių ir kultūrinių mainų, tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir ypač Europos teritorinio bendradarbiavimo programų įgyvendinimo bei Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių veiklos požiūriu;
  5. pabrėžia, kad Šengeno susitarimo laikinojo galiojimo sąlygų naudojimas ir todėl taikomi judėjimo laisvės apribojimai gali padaryti itin neigiamą poveikį pagrindiniams tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektų tikslams;
  6. pripažįsta, kad ES ir jos valstybės narės bei jų regionai, miestai ir savivaldybės susiduria su itin dideliais sunkumais, kylančiais dėl daugybės pabėgėlių, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, taip pat dėl ekonominių migrantų, siekiančių neteisėtai patekti į ES; pakartoja, jog būtina užtikrinti, kad atvykimas į ES būtų teisėtas ir griežtai, sparčiai ir veiksmingai registruojamas laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos nuostatų ir pabrėžia, kad reikėtų skirti daugiau išteklių siekiant apsaugoti ES išorės sienas ir užtikrinti, kad žmonės į ES atvyktų teisiškai organizuotu būdu; be to, pažymi, kad reikia visapusiškų pastangų ir reformų siekiant užtikrinti, kad į Europą atvykstantys migrantai galėtų pradėti dirbti ir integruotis; pabrėžia, kad Šengeno išorės sienų kontrolė turi vykti taip, kad būtų laikomasi valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų dėl pabėgėlių ir ES pagrindinių teisių chartijos, įskaitant teises į žmogaus orumą ir nediskriminavimą;
  7. atkreipia dėmesį į tai, kad dabartinės Šengeno sistemos problemos iš dalies kyla dėl koordinavimo ir išteklių stokos valdant didelį atvykstančių migrantų ir pabėgėlių skaičių, dėl tinkamos politinės informacijos apie galimybes teisėtai kanalais patekti į ES per sienos perėjimo punktus trūkumo, taip pat dėl nepakankamo vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo;

8. pabrėžia, kad Šengeno susitarime numatytų vertybių apsauga ir Šengeno erdvės stabilumo išsaugojimas yra pagrindiniai prioritetai; be to, būtina atgauti ES išorės sienų kontrolę ir sustiprinti sienų valdymo gebėjimus; pabrėžia, kad reikia nedelsiant imtis priemonių ir sukurti sistemą, kuri leistų lokalizuoti neteisėtų migrantų judėjimą Šengeno erdvėje užkertant kelią jų dingimui iš valdžios institucijų akiračio; atkreipia dėmesį į tai, kad reikėtų paspartinti prieglobsčio prašytojų, kurių prašymai buvo atmesti, grąžinimo ir readmisijos į kilmės šalis procesą;
9. pabrėžia, kad šiems uždaviniams reikalingi bendri sprendimai, grindžiami abipusiu bendradarbiavimu visais valdymo lygmenimis, nes nesuderintos politikos priemonės daro didelį poveikį kitoms valstybėms narėms ir jų regionams bei miestams, o tai dar labiau paaštrina bendras problemas ir mažina piliečių pasitikėjimą; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad atskirų valstybių ar institucijų kaltinimas dėl dabartinės padėties ir grasinimas Šengeno erdvės valstybėms atskirtimi nepadės rasti ilgalaikio sprendimo ir galėtų tapti pavojingu precedentu, kurio pasekmės ilgainiui gali padaryti daug žalos Europos projektui; taip pat pažymi, kad šiuo metu Šengeno susitarime valstybės narės atskirtis nėra numatyta;
10. išreiškia gilų susirūpinimą dėl užsitęsusių sunkumų įgyvendinant bendrai sutartas taisykles pagal ES sutartis išorės sienų apsaugos, sustiprintų priemonių, skirtų užkirsti kelią nelegaliai migracijai ir prekybai žmonėmis bei kovoti su šiais reiškiniais, veiksmingos grąžinimo politikos, bendrų pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų priėmimo bei registravimo standartų ir bendros migracijos politikos įgyvendinimo srityse;
11. yra įsitikinęs, kad nuolatinės sienų kontrolės atnaujinimas, kuris kelia pavojų Šengeno politiniams, ekonominiams ir socialiniams pasiekimams, negali būti tinkama priemonė reaguojant į ES piliečių pageidavimus užtikrinti didesnę saugumą ir apsaugoti jų gyvenimo lygį; taip pat mano, kad ypač svarbu piliečiams pateikti skubius, konkrečius ir atsakingus sprendimus.
12. todėl ragina ES valstybes nares ir ES institucijas skubiai pradėti taikyti konstruktyvų požiūrį, vengti pagundos žadėti paviršutiniškus sprendimus ir nuodugnai išnagrinėti bet kokių pasiūlymų riziką ir naudą, pabrėžia, kad siekiant atkurti Europos Sąjungos patikimumą šiuo krizės laikotarpiu labai svarbu glaudžiai bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir išaiškinti piliečiams, kokių padarinių vidaus sienų grąžinimas turės kasdieniam jų gyvenimui; šiuo klausimu nurodo, kad laikina sienų kontrolė negali būti atnaujinta neribotam laikotarpiui pagal aiškiai apibrėžtas sąlygas, nustatytas Šengeno sienų kodekse ir kad ją atnaujinti ne ilgiau kaip dvejiems metams galima tik išimtinėmis aplinkybėmis, kai erdvei be vidaus sienų kyla grėsmė dėl ilgalaikių rimtų išorės sienų kontrolės trūkumų;
13. pabrėžia, kad būtina skubiai parengti bendrą, tvarią ir plataus užmojo Europos sistemą siekiant valdyti Europos išorės sienas, visų pirma steigti migrantų antplūdžio valdymo centrus (*hotspots*) trečiojoje šalyje siekiant išsaugoti vidinės Šengeno laisvo judėjimo erdvės saugumą ir išvengti didelės ES patikimumo krizės. Todėl ragina visus susijusius subjektus parengti aiškius veiksmų planus ir tvarkaraščius dėl trumpalaikių ir ilgalaikių sprendimų, kartu pabrėžia, kad reikia nustatyti, ką apima bendra atsakomybės ir solidarumo grindžiamos priemonės, atsižvelgiant į įvairių šalių, regionų ir savivaldybių bei migrantų lūkesčius, poreikius ir su integracija susijusius pajėgumus;
14. šiuo požiūriu pritaria, kad ES nustatytų bendrą saugių kilmės šalių sąrašą, kuriuo remiantis būtų galima skubos tvarka nagrinėti šalių, kurios laikomos saugiomis pagal Prieglobsčio procedūrų direktyvoje nustatytus kriterijus ir visapusiškai atitinka negrąžinimo principą, piliečių prieglobsčio prašymus, užuot naudojus nesuderintus nacionalinius sąrašus, dėl kurių gali prasidėti lenktynės dėl kuo žemesnio prieglobsčio suteikimo lygio.
15. paveda Komiteto pirmininkui perduoti šią rezoluciją Europos Komisijai, Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Vadovų Tarybos pirmininkui.

Briuselis, 2016 m. vasario 11 d.

Europos regionų komiteto
pirmininkas

Markku MARKKULA

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

116-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2016 M. VASARIO 10–11 D.

Europos regionų komiteto nuomonė „Vyresnio amžiaus žmonėms pritaikytas turizmas“

(2016/C 120/03)

Pranešėja: Annemiek JETTEN (Sleiso merė, NL/PES)

POLITIKOS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

1. pabrėžia būtinybę vyresnio amžiaus žmonių bendruomenėje nustatyti skirtingas grupes atsižvelgiant į tai, kam jie teikia pirmenybę rinkoje ir kokie yra jų pomėgiai, kad būtų galima parengti pritaikytus verslo planus, geriausiai užtikrinančius vyresnio amžiaus žmonių turizmo vystymą ES, skirtą tiek grupiniam, tiek individualiam turizmui; taip pat pabrėžia būtinybę nustatyti, su kokiomis įvairiomis kliūtimis gali susidurti vyresnio amžiaus turistai (pvz.: kalba, informacijos prieinamumas, organizacinės problemos, diskriminacija dėl amžiaus, sveikatos priežiūros ir skubios pagalbos paslaugų pasiūla) ir pasiūlyti būdų ir priemonių šioms kliūtims įveikti;
2. pabrėžia, kad ateityje bus itin svarbu susitarti dėl amžiaus grupės arba naudoti vienodą apibrėžtį senjorų turizmui apibūdinti, kad būtų galima vykdyti stebėseną ir atlikti lyginamąsias studijas siekiant **kuo geriau pasinaudoti** šia sparčiai augančia rinkos niša;
3. pabrėžia, kad ypač svarbu užtikrinti plataus masto pirminę rinką su **sparčiuoju internetu** visoje Europoje, siekiant susijusiems regionams suteikti visas galimybes plėtoti strateginį ir tvarų konkurencinį pranašumą turizmo srityje ir juo **pasinaudoti**. Tai galėtų būti ypač **naudinga** mažosioms ir vidutinėms turizmo sektoriaus įmonėms;
4. prašo Komisiją senjorų turizmui skirti daugiausia dėmesio **Europos skaitmeninėje darbotvarkėje**, kuri yra skaitmeninės atskirties mažinimo priemonė;
5. mano, kad **vyresnio amžiaus žmonėms pritaikyto turizmo** politikoje **būtina laikytis integruoto požiūrio**. Visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų apsvarstyti galimybę taikyti **įvairius sektorius apimančią požiūrį**, kuris leistų įtraukti įvairias organizacijas, vykdančias veiklą, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros, prieinamumo ir transporto srityse;
6. pripažįsta, kad svarbu sukurti **Europos duomenų bazę**, kurioje būtų kaupiami duomenys apie dideles finansines galimybes turinčius ir daugeliu atvejų savarankiškus vyresnio amžiaus žmones. Pagal šią standartizuotą sistemą būtų galima parengti tyrimus ir rodiklius, kurie veiksmingai paaiškintų vis didėjančią vyresnio amžiaus žmonių domėjimąsi turizmo paslaugų operatorių teikiamomis paslaugomis, t. y. lankytinomis turistinėmis vietomis, vežėjais, pramogomis, apgyvendinimo galimybėmis, prekybos infrastruktūra, informacijos teikėjais ir žiniasklaida, kurie suteikia turistams idėjų ir žinių, galinčių gerokai praturtinti jų asmeninę turistinę patirtį. Atsižvelgiant į didėjančią vyresnio amžiaus žmonių domėjimąsi turizmu bus vis svarbiau turėti tokią duomenų bazę;

7. atkreipia dėmesį į 2010 m. Europos turizmo politikos tikslus⁽¹⁾ – „skatinti tausaus, atsakingo ir kokybiško turizmo vystymąsi“, taip pat su juo susijusį užimtumą ir socialinį vystymąsi;

8. ragina Europos Komisiją suteikti daugiau galimybių turizmo plėtojimui pasitelkiant Europos struktūrinius ir investicijų fondus (ESI fondus) ir įvertinus vietos ir regionų valdžios institucijų poreikius. Be to, Komisija galėtų skirti finansinę pagalbą toliau vykdančią programą „Calypso“, užtikrindama, kad turizmo įmonėms bus skiriamas ypatingas dėmesys įgyvendinant programą COSME, taip pat parengiant vyresnio amžiaus žmonėms skirtą programą „Erasmus+“. Atsižvelgiant į šio sektoriaus darbo vietų kūrimo potencialą, turizmo, ypač susijusio su MVL, skatinimas turėtų tapti vienu svarbiausių daugiametės finansinės programos po 2021 m. aspektų;

9. pabrėžia, kad prieinamumas yra esminės svarbos siekiant užtikrinti be kokios turizmo veiklos, visų pirma skirtos vyresnio amžiaus žmonėms, sklandų veikimą, kadangi lankytinų turistinių vietų (viešbučių, SPA ir kt.) prieinamumas tvariu, patogiu, skirtingiems amžiaus segmentams priklausančių turistų poreikiams pritaikytu transportu yra būtina jų kelavimo apskritai sąlyga. Todėl būtų patartina, kad vežimo paslaugų teikėjai, pavyzdžiui, oro transporto bendrovės, keleivinės laivybos bendrovės, geležinkelių operatoriai ir kruizinių laivų bendrovės, bendradarbiautų tarpusavyje siekdami užtikrinti įvairių transporto rūšių intermodalumą, kad pagyvenę žmonės galėtų lengvai ir patogiai vykti į turistines keliones, įskaitant atokius regionus;

10. todėl pritaria Europos Parlamento Jungtinės grupės dėl Europos turizmo plėtros pasiūlymui 2018 m. paskelbti **Europos turizmo metais**. Šiuo požiūriu būtina reikalauti daugiau dėmesio pagyvenusiems žmonėms skirtai infrastruktūrai ir skatinti turizmą ne sezono arba vidutinio turistinio sezono metu;

11. atkreipia dėmesį į tai, kad turizmo sektorius dėl gaunamų pajamų ir sukuriamų darbo vietų yra ypač svarbus daugeliui Europos regionų, ir pabrėžia, kad kai kuriems regionams turizmas yra gyvybiškai svarbus, kad jie galėtų skatinti ir išsaugoti savo konkurencinį pranašumą. Turizmo sektoriuje glūdi didelis augimo potencialas ir jis yra tiesiogiai ir netiesiogiai susijęs su daugeliu ekonomikos sektorių ir įvairiais visuomenės gyvenimo ir kultūros aspektais. Dažnai turizmas yra variklis, sudarantis galimybę visapusiškai, strategiškai ir tvariai plėtoti ir stiprinti regionų konkurencingumą. Vietos ir regionų valdžios institucijos šioje srityje atlieka labai svarbų vaidmenį. Todėl būtina kuo geriau pasinaudoti jų žiniomis ir patirtimi ir šiuo tikslu skatinti Europoje vietos ir regionų lygmens bendradarbiavimą;

12. dar kartą atkreipia dėmesį į nemažą vyresnio amžiaus žmonių indėlį į Europos turizmo sektoriaus augimą ir į tai, kad jie sudaro didžiulį šios rinkos potencialą. Be to, pažymėtina, kad vyresnių nei 65 metų amžiaus europiečių perkamoji galia viršija 3 000 mlrd. EUR, o su amžiumi susijusių problemų turinčių žmonių skaičius nuo 68 mln. 2005 m. turėtų išaugti iki 84 mln. 2020 m. Šiuo metu daugiau nei 128 mln. Europos Sąjungos piliečių yra 55–80 metų amžiaus ir sudaro apie 25 % visų gyventojų. Tačiau 41 % Europos piliečių iš 28 valstybių narių niekada nebuvo išvykę iš savo šalies, o 7 iš 10 vyresnio amžiaus žmonių keliauja tik po savo šalį;

13. pažymi, kad demografinė raida daro didelį poveikį turizmo paslaugų paklausai ir kartu darbo rinkai. Turizmo sektorius pasirodė esantis gerokai atsparesnis išorės sukrėtimams ir krizėms, nei manyta. Dabartinėmis ekonomikos sąlygomis su laisvalaikiu ir turizmu susijusios išlaidos ir toliau yra didelės. Turizmas – daug darbo jėgos reikalaujanti veikla. Jis labai prisideda prie darbo vietų kūrimo ir socialinio vystymosi, todėl kitoje daugiametėje programoje turizmui derėtų skirti daugiau dėmesio;

14. atkreipia dėmesį į daugelį turizmo pramonei kylančių iššūkių: a) demografiniai pokyčiai, b) skaitmeninės technologijos ir c) turizmo pasiūlos įvairovė. Pasaulinė konkurencija lėmė, kad atsisakyta tradicinių verslo strategijų pirmenybę teikiant strategijoms, kuriomis lanksčiau užtikrinamas didesnis paslaugų prieinamumas turistams;

15. yra įsitikinęs, kad aukšta kokybė, tvarumas, nuolatinės naujovės ir gerai parengti darbuotojai yra svarbiausi veiksniai, padėsiantys plėtoti vyresnio amžiaus žmonėms pritaikytą turizmą;

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex:52010DC0352>

16. todėl siūlo nurodyti demografinių iššūkių svarbą nacionaliniu ir regionų lygmeniu regioninėse veiklos programose, kuriose, be kita ko, nagrinėjami mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) konkurencingumo, užimtumo, darbo rinkos ir socialinės įtraukties klausimai. Tai gali būti ypač svarbu sprendžiant sezoninio nedarbo problemas ir daryti svėro poveikį užimtumui turizmo sektoriuje;

17. pabrėžia, kad siekiant pratęsti vietos ir regionų turizmo sezoną konkrečioms amžiaus grupėms ir ne tik, politikos formuotojai taip pat turėtų atkreipti dėmesį į tam tikras grupes, kurias motyvuoja bendri interesai, pavyzdžiui, kultūros paveldas, istorija, švietimas, religija, sportas ir poilsis;

18. atkreipia dėmesį į tai, kad sveikatos turizmas yra augantis ES turizmo sektoriaus segmentas ir turi būti remiami du jo aspektai – sveikatos priežiūra ir sveikatingumas. Labai svarbu, ypač regionų požiūriu, skatinti konkurencingumą ir paversti turistines Europos vietas sveikatos turizmo vietomis, siūlančiomis didelę pridėtinę vertę turinčias paslaugas. Sveikatos turizmas tampa rinkos segmentu, pasižyminčiu didžiausiu augimu turizmo pramonėje; jis ypač populiarus tarp vyresnio amžiaus žmonių, kurių pagrindinė motyvacija keliauti yra sveikatos priežiūra;

19. yra įsitikinęs, kad skaitmeninių technologijų tobulinimas sudarant galimybę greičiau pasinaudoti IRT leidžia pasiekti keletą tikslų, įskaitant vyresnio amžiaus žmonėms pritaikyto turizmo tikslą, ir gali būti susietas su svarbiausiais Europos Sąjungos prioritetais. Palankesnės sąlygos naudotis technologijų infrastruktūra labai padės didinti vyresnio amžiaus žmonių perkamąją galią, kurią šiuo metu daugiausia turi vyresni nei 50 metų asmenys (senjorų ekonomikos potencialas);

20. atkreipia dėmesį į gastrominio turizmo svarbą tvarių darbo vietų kūrimui, regioninės ekonomikos augimui ir sanglaudai, nes daugiau kaip trečdalis turistų išleidžiamų pinigų skiriama maistui.

21. siūlo vietos ir regionų valdžios institucijoms įgyvendinant veiksmų programas skirti dėmesio šioms veiksmams: atlikti dalyvaujimąjį vaidmenį, skatinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, kurti tinklus bei skatinti ir plėtoti vyresnio amžiaus žmonėms pritaikytą turizmą. Komunikacijos veiklos, kuria siekiama plačiau informuoti apie vyresnio amžiaus žmonėms pritaikyto turizmo komercinį potencialą, organizavimas taip pat turėtų būti vienas pagrindinių vietos ir regionų valdžios institucijų prioritetų;

22. atkreipia dėmesį, kad senjorų turizmo rinka nėra vienalytė. Vyresnio amžiaus žmonės – tai įvairių asmenų grupė, kurios narių poreikiai, motyvacija ir lūkesčiai skiriasi. Senjorai susiduria su socialinės izoliacijos grėsme, o turizmas jiems suteikia galimybę užmegzti naujus socialinius ryšius. Tyrimai rodo, kad vyresnio amžiaus žmonės, kurie dalyvauja turizmo veikloje, yra ne tik sveikesni ir todėl mažiau priklausomi nuo priežiūros paslaugų, bet ir aktyviai renkasi kelionės vietas, kad galėtų pasinaudoti kokybiškais sveikatos priežiūros ir sveikatingumo paslaugomis;

23. rekomenduoja užtikrinti ilgalaikes sąsajas su Europos inovacijų partnerystės aktyvaus ir sveiko senėjimo iniciatyvomis, visų pirma susijusiomis su judumo, saugos, viešųjų erdvių prieinamumo, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų skatinimu;

24. primena ES institucijoms ir valstybėms narėms, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka svarbų vaidmenį koordinuojant sektorių politiką, pavyzdžiui, transporto, sveikatos priežiūros, miesto ir kaimo teritorijų planavimo srityse. Šie sektoriai yra tiesiogiai ir netiesiogiai susiję su vietos turizmu, kurį vykdo šeimos verslo mažosios ir vidutinės įmonės;

25. pritaria, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi išnaudoti turizmo potencialą kuriant pažangiuosius miestus ir kad svarbu pasinaudoti atskirų mažųjų ir vidutinių įmonių gebėjimais ir jas remti. Viena iš paramos sričių galėtų būti šių įmonių geresnis informavimas. Būtų galima pagalvoti, kaip stiprinti gebėjimus gauti informaciją apie finansavimo galimybes, taip pat koordinuoti partnerystes, susijusias su Europos projektais, pavyzdžiui, skatinant porines programas, bei kurti bendras įmones remiantis vietos ir regionų geriausia patirtimi dėl paprastesnės prieigos prie informacijos, transporto infrastruktūros ir produktų, pritaikytų visoms amžiaus grupėms;

26. ragina politikos formuotojus sudaryti būtinas sąlygas, kad turizmo sektoriuje būtų galima:

— kurti prieinamą ir įvairią turizmo pasiūlą,

- nustatyti senjorų organizacijų gerosios patirties pavyzdžius ir juos platinti, pavyzdžiui, kuriant mainų programas vyresnio amžiaus žmonėms,
- kurti vyresnio amžiaus žmonėms prieinamus turizmo produktus,
- padėti mažosioms ir vidutinėms turizmo sektoriaus įmonėms bendradarbiauti savo regione siūlant turizmo paslaugų paketus ir jais prekiaujant,
- skatinti pastangas sudaryti palankesnes sąlygas vyresnio amžiaus žmonėms vykti į tarpvalstybines keliones,
- laikytis subsidiarumo principo pagal SESV 195 straipsnį, kuriame nustatyta, kad turizmo srityje ES turi tik papildomąją kompetenciją;

27. pabrėžia, kad elektroninės užsakymo sistemos, socialinė žiniasklaida ir elektroninės prekyvietės yra tik keletas dažniausiai internetu naudojamų turizmo taikomųjų programų pavyzdžių. Vietos valdžios institucijos taip pat gali pasinaudoti šiuolaikinių ryšių technologijų privalumais, įskaitant paieškos sistemas, kurios užtikrina vartotojams informacijos skaidrumą, kad vyresnio amžiaus žmonės galėtų suprasti, kokio kokybės ir kainos santykio tikėtis. Tačiau ne visi vyresnio amžiaus žmonės yra gerai susipažinę su elektroninėmis užsakymo sistemomis ir interneto svetainėmis, kuriose vertinama paslaugų kokybė. Dėl skaitmeninės atskirties vyresnio amžiaus žmonės kartais labiau pasitiki tradiciniais rezervavimo būdais ir tiesioginiu bendravimu su kelionių agentais. Kad šie žmonės galėtų geriau pasinaudoti skaitmeninių technologijų teikiamomis galimybėmis, vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų, pavyzdžiui, rengti vyresnio amžiaus žmonėms skirtus mokymus;

28. mano, kad palaikydami socialinius ryšius vyresnio amžiaus žmonės gali ir toliau būti aktyvūs ir nepriklausomi darbe arba savo bendruomenėje. To galima pasiekti skatinant socialinius tinklus ir suinteresuotuosius subjektus (pvz., mokslinių tyrimų centrus ir institutus, privačias IT įmones, pilietinę visuomenę ir vietos bendruomenę) dalyvauti kuriant ir vystant technologines sąsajas bei universalų dizainą vyresniems žmonėms palankioms bendruomenėms;

29. supranta, kad skaitmeninės sąveikos tarp suinteresuotųjų subjektų poveikis labai pasikeitė, ir pabrėžia, kad labai svarbu sukurti Europos duomenų bazę. Siekiant visapusiškai panaudoti turimas priemones Virtualus turizmo stebėsenos centras galėtų sukurti vyresnio amžiaus žmonių turizmo duomenų bazę, tačiau dar reikia nustatyti, kas parengs duomenų rinkimo modelį ir rinks duomenis;

30. atkreipia dėmesį į tai, kad didžiulės sveikatos priežiūros išlaidos privertė daugiau dėmesio skirti visuomenės senėjimo klausimui ir **tarpsektorinių partnerysčių** kūrimui. E. sveikatos darbotvarkės iniciatyvos taip pat gali būti labai naudingos senjorų turizmo plėtrai. Vyresnio amžiaus žmonės sveikatą nuolat nurodo kaip antrąją priežastį, dėl kurios jie atsisako keliauti. Vyresnio amžiaus žmonėms suteikus (elektroninę) prieigą prie kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų išvykus iš jų gyvenamosios vietos, išsisklaidytų arba sumažėtų jų nuogaštavimai. Tokiu būdu jie galėtų drąsiau organizuoti savo laisvalaikį. Kelionės į švelnesnio klimato šalis ir nauja patirtis gali padėti ištrūkti iš rutinos ir daryti teigiamą poveikį sveikatai;

31. pabrėžia Tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų direktyvos svarbą ir ragina regionų ir nacionalines valdžios institucijas gerinti vyresnio amžiaus žmonių prieigą prie informacijos apie sveikatos priežiūros paslaugas užsienyje, kad jie galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl gydymo ir priežiūros paslaugų ir keliauti po ES nesibaimindami dėl savo sveikatos;

32. siūlo gerinti judumą, įgyvendinti saugumo iniciatyvas ir padaryti viešąsias erdves geriau prieinamas visoms amžiaus grupėms. Labai svarbu sukurti stiprias vyresnio amžiaus žmonėms skirto turizmo ir Europos inovacijų partnerystės aktyvaus ir sveiko senėjimo iniciatyvų sąsajas;

33. pritaria idėjai parengti Europos merų paktą dėl demografinių pokyčių ir prašo turizmą pripažinti svarbia politikos sritimi, galinčia padėti skatinti inovacijas, populiarinti sveiką ir aktyvią gyvenimą ir stiprinti kartų solidarumą.

Briuselis, 2016 m. vasario 10 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Markku MARKKULA

Europos regionų komiteto nuomonė „Kaimo ekonomikos modernizavimas ir novatoriškumas“

(2016/C 120/04)

Pranešėjas: Randel LÄNTS (Viljandžio miesto tarybos narys, EE/PES)**I. BENDROJI INFORMACIJA**

1. Strategijoje „Europa 2020“ ekonomikos augimo varomosiomis jėgomis pirmiausia laikomi miestai ir didmiesčiai. Tačiau neišnaudojus viso potencialo, įskaitant kaimo vietovių potencialą, neįmanoma pasiekti strategijos tikslų ir išsaugoti teritorinę sanglaudą.
2. Kaimo vietovės ir tarpiniai regionai sudaro 91 % ES teritorijos, juose gyvena 60 % ES gyventojų, sukuriama 43 % bendrosios pridėtinės vertės ir yra 56 % darbo vietų ES.
3. Kaimuose puoselėjamas turtingas kultūrinis, architektūrinis, gamtos, socialinis, kulinarinis ir ekonominis paveldas. Todėl kalbant apie naujas politines tvaraus vystymosi ir teritorinės sanglaudos skatinimo gaires, kaimo vietovės yra vienos iš svarbiausių.
4. Daugelis Europos Sąjungos kaimo vietovių susiduria su panašiomis problemomis: fizinis pasiekiamumas, atstumai iki sprendimų priėmimo ir mokslinių tyrimų centrų bei mokymo įstaigų, taip pat technologinės infrastruktūros trūkumas, o tai dar labiau didina technologinį atotrūkį. Kaimo vietovėse dalyvavimas darbo rinkoje yra mažesnis, be to, ten sukuriama mažiau darbo vietų. Kartu kaimo vietovės turi nemažai pranašumų: gamta, maloni gyvenamoji aplinka, mažesnė aplinkos tarša ir ne tik tai.
5. Tačiau reikėtų pažymėti, kad kaimo vietovės, atsižvelgiant į jų ypatumus ir problemas, gali viena nuo kitos labai skirtis. Kai kurios jų susiduria su masiniu gyventojų išvykimu ir gyventojų senėjimu, taip pat mažo gyventojų tankio ir gyvenviečių išsibarstymo problema, o kitoms, netoli miestų esančioms kaimo vietovėms, vis didesnį spaudimą daro didėjanti statyboms skirtos žemės paklausa ir demografiniai pokyčiai. Vienos jų, sumažėjus žemės ūkio veiklai, kovoja su ekonomikos nuosmukiu, o kitoms – dėl gamtos duotų ypatybių arba kitų gyvenamosios aplinkos savybių, sekasi vis geriau, nes atvyksta daugiau turistų ir naujų gyventojų. Kai kuriose gyvenvietėse yra palyginti geras kelių tinklas ir gera informacijos bei komunikacijos infrastruktūra, tačiau yra ir gana izoliuotų gyvenviečių. Vienos yra žemyninėje dalyje, o kitos – salų regionuose ir turi įveikti saloms būdingas kliūtis. Visoms joms yra bendra tai, kad kaimo vietovių išsivystymo lygis atsilieka nuo ES išsivystymo lygio, visų pirma nuo miestų, ir kad šis atsilikimas dar labiau didėja.
6. Bet kuriuo atveju Europos teisės aktuose pripažįstami tam tikri kaimo vietovių tipai, pavyzdžiui, kalnuotos vietovės ir retai apgyvendintos vietovės, kurioms turėtų būti taikomas specialus požiūris kartu atsižvelgiant į jų trūkumus ir vystymosi galimybes.
7. Norint išsaugoti kokybiškas viešąsias ir privačias paslaugas dažnai reikia didelių politinių, pilietinių ir finansinių pastangų ir didesnio miesto ir kaimo solidarumo. Tačiau kartu viešųjų paslaugų arba produktų kūrimas gali tapti nauju verslo iššūkiu. Pavyzdžiui, nustačius tam tikras viešųjų paslaugų sąlygas, galima sukurti paskatas įmonėms ieškoti naujų, inovatyvių sprendimų.
8. Pagal BŽŪP skirtos lėšos, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, buvo sumažintos iki 11,1 % Vienuolika valstybių narių, siekdamas sumažinti šį skirtumą, nusprendė pervesti pirmojo ramsčio lėšas į antrąjį, o penkios valstybės narės, tarp kurių keturios Vidurio ir Rytų Europos valstybės, kuriose mokamos mažesnės už ES vidurkį tiesioginės išmokos, pasielgė priešingai. Tačiau šios lėšos ir toliau yra veikiau skirtos didinti pajamas, o ne modernizuoti ir remti kaimo vietoves.

9. Neatsižvelgus į visus dalyvius, sunku įsivaizduoti tikrą kaimo plėtros politiką. Europos institucijos, valstybės narės ir vietos bei regionų valdžios institucijos turėtų savo kaimo plėtros programose atitinkamą dėmesį skirti socialinei įtraukčiai, kovai su skurdu ir ekonomikos augimo skatinimui kaimo vietovėse. Sumažėjus ištekliams vietos ir regionų valdžios institucijoms labai sunku finansuoti šiuos prioritetus.

10. Programai LEADER numatyta tik 6 % EŽŪFKP biudžeto lėšų, kurių kai kuriose valstybėse narėse gali neužtekti vėl paskatinti investicijas. Pasitelkus LEADER nuo 1991 m. buvo sukurta 150 000 darbo vietų ir tai yra svarbi priemonė, skatinanti užimtumą ir padedanti išlaikyti ir toliau plėtoti ekonominę ir socialinę struktūrą kaimo vietovėse.

11. Reikėtų padidinti ne tik lėšas, bet ir vietos plėtros aprėptį, siekiant įtraukti visus projektus, skirtus ekonominiams ir socialiniams kaimo vietovių vystymuisi skatinti. Smulkių gamintojų bendradarbiavimą reikėtų skatinti, siekiant išplėsti jų gamybos pajėgumus, padidinti vietos rinkų pajėgumą, spręsti su trumpomis tiekimo grandinėmis susijusias problemas ir skatinti produktų kūrimą bei bendrą tiekimą rinkai. Be to, tokio pobūdžio priemonės remia aktyvesnį bendradarbiavimą su regionų švietimo ir profesinio rengimo įstaigomis, LEADER tinklus ir kitas bendradarbiavimo vietos lygmeniu formas.

12. Viename iš Europos Komisijos Regioninės politikos GD atliktų tyrimų dėl vietos plėtros pagal sanglaudos politiką, geriausios praktikos ir būsimų politinių galimybių rėmimo siūloma sukurti vietos plėtros koordinavimo platformą, kurios užduotis būtų – į strategiją „Europa 2020“ integruoti vystymosi vietos matmenį. Platforma turėtų siekti supaprastinti procedūras ir išnagrinėti, ar įvairi, konkretiems sektoriams skirta politika yra nuosekli. Praktikoje ši platforma galėtų būti įvairias tarnybas apimanti Komisijos darbo grupė, į kurią būtų galima įtraukti kitų ES organų narius.

13. Kaip parodė įvairūs tyrimai, kaimo plėtros tinklų indėlis į bendruomenių vystymąsi ir inovacijų skatinimą šioje srityje yra vis didesnis, kadangi jie gali teikti konsultacijas ir informaciją, kaip rasti kūrybiškus vietos problemų sprendimus, padėti savo nariams dalintis teigiama praktika ir patirtimi ir nustatyti finansavimo šaltinius. Šiuo požiūriu Komitetas teigiamai vertina pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 ankstesnius 52 ir 53 straipsnius sukurtus Europos kaimo plėtros ir Europos inovacijų partnerystės tinklus.

14. Ankstesniu, 2007–2013 m., programavimo laikotarpiu kaimo plėtrai buvo skirtas 91 mlrd. EUR iš EŽŪFKP ir 85 mlrd. EUR iš kitų struktūrinių fondų. Tačiau naujasis ERPF reglamentas pirmiausia orientuotas į miestus, apie kaimo vietoves jame net neužsimenama. Todėl kyla klausimas, kokios faktinės galimybės lieka plėtros projektams kaimo vietovėse (visų pirma ERPF ir ESF), atsižvelgiant į tai, kad dauguma EŽŪFKP reglamente numatytų priemonių yra skirtos žemės ūkiui.

15. Be to, būtina svarstyti fondų bendradarbiavimo klausimą siekiant gerinti padėtį mažo gyventojų tankio ir didelių bei nuolatinių demografinių trūkumų turinčiose vietovėse teikiant joms specialią paramą.

16. Po neseniai atliktos veiksmų programų įgyvendinimo apžvalgos paaiškėjo, kad šiuo metu nurodoma, kad kaimo vietovėms ERPF yra numatyta tik 22,6 mlrd. EUR. Tai sudaro tik 11 % bendro ERPF biudžeto.

17. Reikia pabrėžti, kad teritoriniam bendradarbiavimui skirti Europos fondai taip pat gali padėti tarpvalstybinėse teritorijose sutelkti techninius ir žmogiškuosius išteklius pasienio regionuose esančioms kaimo vietovėms vystyti.

18. 2015 m. kovo 23 d. Europos Komisija ir Europos investicijų bankas (EIB) pristatė žemės ūkiui skirtą garantijų fondo modelį, kuris kaimo vietovėse pagerins galimybes gauti paskolą, kad ūkininkai ir kiti dalyviai kaimo vietovėse galėtų lengviau pasiskolinti lėšų.

19. Gyventojų skaičiaus mažėjimas ir masinis jaunimo išvykimas į vidutinius ir didžiuosius miestus yra rimta problema visoje Europoje. Pagrindinė išvykimo priežastis – trūksta darbo vietų, maži atlyginimai ir nedidelis patrauklumas. Kita vertus, verslininkai kaimo vietovėse skundžiasi, kad neranda naujų, kvalifikuotų darbuotojų. Todėl kaimo vietovėse reikia kuo skubiau gerinti profesinį mokymą, tiek atsižvelgiant į pradinį profesinį rengimą, tiek ir į tolesnį profesinį mokymą.

20. Svarbu yra lanksčiai ir greitai užtikrinti reikiamų sričių ir regionui tinkamos apimties švietimo paslaugas. Be abejo, kaimo vietovėse profesinio mokymo organizavimas yra sudėtingesnis nei mieste, nes besimokantieji gyvena labai išsibarstę, be to, jų poreikiai skiriasi. Vienas iš paprasčiausių būdų įtraukti švietimo įstaigas ir įmones yra stažuotojų priėmimas, tačiau be išorės paramos mažoms įmonėms tai gali būti pernelyg didelė našta. Reikėtų apsvarstyti galimybę parengti paramos programas stažuotojus priimančioms, deramą atlyginimą mokančioms ir realias ilgalaikio įsidarbinimo perspektyvas suteikiančioms įmonėms. Regioninėms profesinio mokymo įstaigoms ir kitoms švietimo įstaigoms reikėtų skirti didelius išteklius ir nustatyti aiškius tolesnio mokymo ir perkvalifikavimo uždavinius. Be to, kai kuriuose regionuose pilietinė visuomenė padėjo sukurti reikiamas institucijas. Šia patirtimi reikėtų pasidalyti su kitais regionais.

21. Dėl sparčios technologijų vystymosi raidos išaugo miškininkystės svarba kaimo vietovėms ir ekonomikai. Šiandien miškininkystė – gerokai daugiau nei tiesiog žaliava, t. y. mediena. Perdirbta mediena naudojama statyboje, o medienos plaušas, taip pat naudojamas pavyzdžiui, drabužių ir automobilių arba netgi maisto pramonėje.

22. Spartūs telekomunikacijų tinklai yra labai svarbūs konkurencingumui ir ekonomikos augimui. Kokybiškas skaitmenines paslaugas galima siūlyti tik turint greitą ir patikimą interneto ryšį. Nors per pastaruosius kelerius metus ES plačiajuostis ryšys buvo gerokai patobulintas ir kai kuriuose regionuose jau yra jam būtina infrastruktūra, tačiau daugelyje vietovių vis dar pastebimas didelis atsilikimas. Be to, statistiniai duomenys ne visada atspindi plačiajuosčio ryšio teikimo kaimo vietovėse kokybę. Reikia užtikrinti tuos pačius pajėgumus visoje teritorijoje atsižvelgiant į Europos skaitmeninėje darbotvarkėje 2020 nustatytus tikslus. Skirtumas tarp kaimo ir miesto šioje srityje yra ypač akivaizdus. Kai kuriose vietovėse, kuriose iš principo yra prieiga prie interneto, galutiniai vartotojai, norėdami ja pasinaudoti, vis dėlto dar turi investuoti dideles papildomas nuosavas lėšas. Būtina toliau remti virtualios rinkos plėtrą, suteikti daugiau galimybių naudotis skaitmeninėmis ryšių paslaugomis už priimtina kainą ir plėsti internetu teikiamas paslaugas kaimo vietovėse.

23. Greta infrastruktūros prieinamumo, svarbu užtikrinti ir tai, kad piliečiai ir įmonės taptų gerais šios paslaugos naudotojais. Tyrimai rodo, kad net esant gerai prieigai prie interneto ryšio, dauguma žmonių jo teikiamomis galimybėmis naudojasi gana ribotai. Mokymo priemonės ir informacijos apie įvairias galimybes skleidimas – visų pirma apie IRT naudojamą produktų kūrimui mažose įmonėse – visa tai galėtų atverti naujų galimybių kaimo vietovėse.

24. Šiuo metu sąvoka „pažangieji miestai“ daugiausia siejama su didmiesčiais, kuriuose vyksta pokyčiai ir ieškoma vystymosi perspektyvų. Tačiau kaimo vietovėms taip pat būtų naudinga susidomėti šia koncepcija. Užuot priešinus „miesto“ ir „kaimo“ sąvokas, reikėtų tarp jų kurti sinergiją, kurią galėtų paskatinti naujos technologijos ir jų diegimas vietoje. Siekiant išvengti miestų ir kaimo priešinio reikėtų veikiau vartoti terminą „pažangieji regionai“.

25. Bendra žemės ūkio politika reguliuoja žemės ūkį ir jo atliekamą pagrindinį vaidmenį vykdant kaimo plėtrą. Regionų lygmeniu kaimo plėtra yra glaudžiai susijusi su žemės ūkio plėtra. Nors kaimo vietovė nebūtinai reiškia žemės ūkį, nėra abejonių, kad be žemės ūkio nebūtų kaimo vietovių. Žemės ūkio plėtra negali vykti atskirai nuo kitų sričių, tad reikia toliau stengtis užtikrinti žemės ūkio ir kaimo plėtros sąlygų ir siekiamų tikslų konvergenciją, kad žemės ūkio plėtra padėtų kelti ne tik kaimo gyventojų ir žemės ūkio sektoriaus darbuotojų, bet ir aplinkinių miestų gyventojų gyvenimo lygį.

26. Europos žemės ūkio našumo ir tvarumo inovacijų partnerystė – tai naujoviška koncepcija, kuria siekiama spręsti su silpnomis vietomis, trūkumais ir kliūtimis susijusias problemas, kurios trukdo gerų Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų idėjų kūrimui ir teikimui rinkai arba juos stabdo. Reikia surasti sprendimus, visų pirma atsižvelgiant į nepakankamas investicijas, pasenusius teisės aktus, standartų nebuvimą ir dėl rinkos susiskaidymo kylančias problemas.

27. Atsižvelgiant į tai, kad daugelis kaimo vietovių susiduria su fizinio pasiekiamumo problemomis, kurios trukdo joms išnaudoti visą savo ekonominį potencialą, reikia, kad numatant viešąsias lėšas būtų atsižvelgiama į būtinybę tinkamai sujungti kaimo ir miesto vietas spartaus transporto, nedarančio žalos vietovių, per kurias jis vyksta, aplinkai, tinklais.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

28. mano, kad visuose regionuose ir visų pirma Europos Sąjungos kaimo vietovėse kylančias ekonomikos, aplinkos ir socialines problemas galima išspręsti tik vykdant integruotą politiką,

todėl pritaria, kad reikia:

29. palankiai įvertinti naujai parengtą strateginę programą ir paraginti Komisiją toliau derinti struktūrinių fondų programas reglamentuojančias taisykles, kad būtų galima geriau planuoti ir valdyti kaimo plėtrą;

30. užtikrinti teisės aktų nuostatų dėl fondų integravimo, inovacijų žemės ūkio ir kaimo sektoriuje ir bendradarbiavimo metodų efektyvumą ir veiksmingumą – tai yra pagrindinės kaimo plėtros reformos naujovės;

31. siekti, kad būtų nustatyti labiau diferencijuoti įnašai ir visose ES politikos srityse atsižvelgiama į kaimo vietovių poreikius, kaip šiuo metu yra miestų atveju;

32. atkreipti dėmesį į tai, kad taupymo priemonės ir bendras žemės ūkiui ir kaimo plėtrai skirtų asignavimų mažinimas kelia grėsmę tolesniam kaimo vietovių gyvybingumui, o tai prieštarauja ES teritorinės sanglaudos tikslui;

33. paprašyti Komisijos labiau remti kaimo vietas, kurios didelėmis pastangomis turėjo pakeisti savo ekonomikos modelį, pavyzdžiui, pereiti nuo žemės ūkio prie turizmo;

34. didinti bendrą ES finansinę paramą kaimo plėtrai siekiant kompensuoti didėjančią žemės ūkio gamybos koncentraciją, kuri lemia didelius regioninius skirtumus, ir nustatyti ribą perkėlimams iš antrojo ramsčio į pirmąjį;

35. atliekant daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą apsvarstyti galimybę, kad 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu daugiau ES lėšų būtų skirta vietos plėtrai;

36. paraginti, kad LEADER iniciatyvai, kurios svarba skatinant kaimo plėtrą šiuo metu jau pripažįstama, skiriama minimali bendro EŽŪFKP biudžeto dalis būtų didesnė nei 5 %;

37. ypatingą dėmesį skirti retai apgyvendintų ar gyventojų skaičiaus mažėjimo pavojų patiriančių vietovių atnaujinimo ir vystymo programoms, kuriose turizmo tikslais būtų propaguojamas jų istorinis ir kultūrinis paveldas;

38. remti Komisijai skirtą Europos kaimo vietovių judėjimo (angl. *European Countryside Movement (ECM)*) ir Europos Parlamento išplėstinės darbo grupės dėl kaimo, kalnų ir atokių vietovių raginimą parengti baltąją knygą, tapsiančią pradinio tašku kuriant kaimo vietovių plėtros po 2020 m. politiką;

39. aktyviai remti Europos Komisijos kuriamą vietos plėtros koordinavimo platformą;
40. akcentuoti kaimo teritorijų, kaip vystymosi ir inovacijų centrų, prisidedančių prie strategijos „Europa 2020“, svarbą;
41. ERPF reglamente aiškiai pripažinti miesto ir kaimo vietovių bendradarbiavimo pridėtinę vertę ir įtvirtinti praktiškesnį požiūrį į šias vietas, siekiant visiškai išnaudoti šių miesto ir miesto apylinkių bendradarbiavimo potencialą, kad šiomis funkcinėmis teritorijomis būtų galima svariai prisidėti prie teritorinės sanglaudos;
42. išreikšti nepritarimą makroekonominių sąlygų principo taikymui skiriant ES finansavimą – būtina atsižvelgti ir į socialinius ir aplinkos rodiklius;
43. ypatingą dėmesį kaimo vietovėse skirti novatoriškam požiūriui, nes tai galėtų tapti pavyzdžiu kitiems regionams ir vietovėms;
44. siekti, kad EIB lėšos, žemės ūkio srities inovacijų programos ir moksliniai tyrimai būtų visų pirma orientuoti į gyvulininkystę vystančias vietas ir gamtinių kliūčių turinčias vietas, kaip yra kalnuotų vietovių atveju, ir smulkius šeimų ūkius, taip pat ieškoti socialinių problemų sprendimų, kad visuose regionuose būtų išsaugotas tvarus žemės ūkis ir išlaikytos kaimo bendruomenės, taip mažinant regioninius skirtumus;
45. pabrėžti inovacijų partnerystės svarbą kaimo ekonomikos modernizavimui, visų pirma todėl, kad ja siekiama sukurti gaudesnę žemės ūkio ir mokslinių tyrimų politikos, mokslo darbuotojų ir ūkininkų ryšį. Atsižvelgiant į tai, reikėtų pasinaudoti Reglamente (ES) Nr. 1305/2013 nustatytais priemonėmis, skirtomis remti prioritetą „skatinti žinių perteikimą ir inovacijas žemės ūkyje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse“;
46. raginti parengti konkrečias Europos lygmens gaires, nustatančias įvairių nacionalinių kaimo tinklų funkcijas ir užduotis, taip pat pagalbos įgyvendinant atitinkamus kaimo plėtros planus taisykles;
47. siekti geriau ES lygmeniu koordinuoti inovacijų politiką;
48. išreikšti didelį apgailestavimą, kad kaimo vietovės neįtrauktos į Europos Komisijos inovacijų partnerystės vietos plėtrai pagrindinę tikslinę grupę („Pažangieji miestai ir gyvenvietės“);
49. išreikšti apgailestavimą, kad tarpinės ataskaitos dėl veiksmų programų įgyvendinimo rezultatai rodo, kad šiuo metu tik 11 % ERPF lėšų numatyta skirti kaimo vietovėms;
50. modernizuoti profesinio mokymo paslaugas kaimo vietovėse ir priderinti jas prie pasaulinės konkurencijos sąlygų ir vietos įmonių reikmių;
51. siekti, kad dalis ESF lėšų būtų skirta profesiniam mokymui kaimo vietovėse, kurios turėtų būti toliau plėtojamos;
52. raginti Komisiją, valstybes nares ir jų kompetentingas vietas ir regionų valdžios institucijas skatinti įmonių ir regioninių švietimo ir profesinio mokymo įstaigų bendradarbiavimą, taip pat inovacijas žemės ūkio sektoriuje skatinančių paramos centrų kūrimą remiantis teigiama kitų valstybių narių patirtimi šioje srityje;
53. pakartoti Komiteto raginimą, kad reikia šviesti visuomenę apie kaimo vietovių išsaugojimo svarbą, nes tai naudinga plačiajai visuomenei⁽¹⁾; atitinkamai kaimo vietovių gyventojams užtikrinti tokias pagrindines viešąsias paslaugas kaip švietimas, sveikatos priežiūra ar socialinės paslaugos;

⁽¹⁾ NAT-V/029.

54. parengti priemonės, kuriomis siekiama skatinti produktų kūrimą mažose įmonėse ir įveikti rinkos kliūtis, taip pat skatinti vietos produktų vartojimą ir trumpas žemės ūkio produktų tiekimo grandines;
55. raginti dėti daugiau pastangų plėtojant spartųjį internetą kaimo vietovėse remiantis naujos kartos prieigos tinklais, kurie padėtų įgyvendinti Europos skaitmeninės darbotvarkės 2020 tikslą;
56. atkreipti dėmesį į tai, kad būtina tobulinti pagrindinius IRT įgūdžius.

Briuselis, 2016 m. vasario 10 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Markku MARKKULA

Europos regionų komiteto nuomonė „Teritorinio vystymosi rodikliai. BVP ir kiti rodikliai“

(2016/C 120/05)

Pranešėja: Catuscia MARINI (IT/PES), Umbrijos regiono pirmininkė

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

Politinės diskusijos apie BVP ir kitus rodiklius

1. pripažįsta, kad svarbu taikyti strateginį požiūrį į politikos formavimą, kai apibrėžiami tomis pačiomis vertybėmis grindžiami bendri tikslai ir nurodomi veiksmai, skirti kolektyviai nustatytiems siektiniams rezultatams pasiekti. Taip bus pasinaudota visomis po strategijos „Europa 2020“ ir 2014–2020 m. finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrų atsiradusiomis galimybėmis ir bus galima iš esmės pagerinti visus valdžios lygmenis apimančią valdymo struktūrą;
2. mano, kad faktais grindžiamas požiūris į viešąją politiką – kai iš anksto numatomas ir vertinamas politikos galimybių poveikis – turi lemiamos reikšmės nuoseklių politinių sprendimų priimtinumui visuomenei;
3. diskusijų apie pažangos vertinimą mūsų visuomenėje klausimu akcentuoja glaudžius vertinimo, suvokimo ir veikimo ryšius; pabrėžia, kad vertinimo kriterijai turi būti pasirenkami remiantis plačiai pripažintomis visuomenės vertybėmis ir atsižvelgiant į ateities perspektyvas;
4. nurodo, kad rodikliais išreikštais vertinimo kriterijais arba siektiniais rezultatais niekada negalima pakeisti tinkamos ir aiškiai apibrėžtos politinės strategijos; todėl jie, kaip ir anksčiau, yra priemonės tikslui siekti, t. y. strateginių tikslų įgyvendinimo įrankiai;
5. pažymi, kad dėl šios priežasties diskusijos dėl „Teritorinio vystymosi rodiklių – BVP ir kitų rodiklių“ yra politinio pobūdžio, o jas pradėjus įtraukiu ir demokratiniu būdu visų pirma reikėtų apibrėžti dabartinėms ir būsimoms kartoms skirtus ir konkrečios bendruomenės politikos priemones remiamus strateginius tikslus;
6. atsižvelgdamas į šias aplinkybes mano, kad reikia toliau gerinti esamas politikos valdymo ES lygmeniu metodines priemones siekiant gauti naujesnės, išsamesnės, tikrovę labiau atitinkančios informacijos ir apibrėžti tinkamą, vienodą metodą, kuriuo į padėties analizę būtų galima įtraukti ekonominius, socialinius ir aplinkos apsaugos aspektus;
7. pabrėžia, kad į šias diskusijas apie būsimus darnaus vystymosi ir sanglaudos įgyvendinimo Europos Sąjungoje lyginamuosius rodiklius, kurie apima ne vien BVP, turėtų būti įtraukti visi Europos Sąjungos valdymo lygmenys;
8. pabrėžia, kad svarbu atidžiai įvertinti papildomų kriterijų, rodiklių ir metodų, kurie jau yra išbandyti ar naudojami teritoriniu lygmeniu, poreikį, galimybes ir pasekmes; mano, kad dar yra pakankamai laiko atlikti tokią nuodugnią analizę, kuri būtų panaudota diskusijoms dėl kito programavimo laikotarpio;
9. pabrėžia didėjančių teritorinių skirtumų Europoje problemą, *inter alia*, viešųjų ir privačių investicijų, inovacijų, skaitmeninių paslaugų, našumo, užimtumo srityse ir skurdo, socialinės gerovės, demografinių pokyčių ir gyventojų pasiskirstymo teritorijoje požiūriu, ir prašo Europos Komisijos į tai atsižvelgti vertinant ES politiką ir rengiant naujas politikos priemones;
10. šiuo klausimu pabrėžia, kad RK galėtų dalyvauti šiose diskusijose – stiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų poziciją ir svariai prisidėti nustatant metodą, kuriuo būtų subalansuoti ekonominiai, socialiniai ir aplinkos apsaugos duomenys ir kuris galiausiai būtų itin svarbus regionų ir vietos valdžios institucijoms kaip sprendimų dėl finansavimo priėmimo pagrindas;

11. atsižvelgdamas į būsimą programavimo laikotarpį po 2020 m., siūlo Europos Komisijai kuo anksčiau pradėti išsamią diskusiją su vietos ir regionų valdžios institucijomis apie būsimus atitinkamų politikos sričių tikslus bei pažangai vertinti reikalingus rodiklius ir rekomenduoja Komisijai pateikti tokių veiksmų planą; remdamasis jos 2009 m. komunikatu ir atsižvelgdamas į naujausius pokyčius, prašo Komisijos pateikti veiksmų planą dėl BVP ir kitų rodiklių;

Metodo, kuriuo papildomas BVP nustatant ES politikos tikslus, kūrimas

12. pripažįsta bendrojo vidaus produkto (BVP), kaip paprasto, tiesioginio ir linijinio rodiklio, grindžiamo aiškia metodika, privalumus, leidžiančius bėgant laikui pagal šalis ir regionus palyginti daug svarbių makroekonominių parametrų, – todėl šis rodiklis yra naudinga išteklių paskirstymo priemonė;

13. vis dėlto nurodo, kad BVP nėra priemonė, pagal kurią galima tiksliai įvertinti visuomenės gebėjimą spręsti tokias problemas kaip klimato kaita, efektyvus išteklių naudojimas ir regionų konkurencingumas, gyvenimo kokybė, senėjanti visuomenė, socialinė įtrauktis, specifiniai geografiniai ypatumai, pajamų paskirstymas, geografinis išteklių paskirstymas ir ekonominio augimo veiksniai; priduria, kad, kaip nurodė regionų ir vietos atstovai, šie aspektai yra pagrindiniai piliečiams rūpimi klausimai;

14. todėl palankiai vertina daugybę tarptautiniu, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis įgyvendinamų iniciatyvų, kuriomis siekiama nustatyti kitus nei BVP pažangos vertinimo rodiklius. Jos gali padėti sukurti visos ES rodiklius, atspindinčius padėtį valstybėse narėse, taip pat vietos ir regionų lygmenimis;

15. primena, kad kaip alternatyvą galima naudoti žmogaus socialinės raidos indeksą, kuris, jį pritaikius, gali papildyti ES metodą vertinant ilgo ir sveiko gyvenimo, švietimo ir deramo gyvenimo lygio rodiklius, kaip JTO padarė Jungtinių Tautų vystymo programoje;

16. pripažįsta, kad Eurostatas pasiekė labai gerų rezultatų vertindamas pažangą ne vien pagal BVP tokiose srityse kaip „gyvenimo kokybė“, „namų ūkių išlaidos“ ir „tvاري aplinka“;

17. pažymi, kad ne visuose regionuose ir miestuose esama reikiamos kompetencijos, išteklių ir administracinių gebėjimų, kad būtų galima nustatyti siektinus tikslus, ir siūlo patvirtinti atitinkamus sprendimus, įskaitant labiau kokybinį „kelio į pokyčius“ (angl. *path-to-change*) metodą, pagal kurį prioritetą taikomas įvertinimui, ar regionai ir miestai teigiamai prisideda prie nacionalinių ir Europos tikslų įgyvendinimo, o ne tam, ar jie pasiekė tam tikrus fiksuotus siektinus tikslus. Taip vietos ir regionų valdžios institucijoms būtų sudarytos sąlygos daryti pažangą jų galimybes ir gebėjimus atitinkančiu tempu;

18. vis dėlto nurodo, kad pasirinkti rodikliai, kuriuos vietos, regionų, nacionalinės ir Europos valdžios institucijos turi taikyti rengdamos ir įgyvendinamos ES politiką ir vertindamos pažangą siekiant bendrų tikslų, turi būti vienodi ir nuoseklūs;

19. primena, kad ne visų rūšių metodinės priemonės, kurias mokslinių tyrimų bendruomenė paprastai skirsto į BVP pakeičiančius, BVP koreguojančius ir BVP papildančius metodus, yra vienodai tinkamos ES lygmens „BVP ir kitų rodiklių“ metodui, pagal kurį vertinama padėtis ir pažanga nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu;

20. ES regioninės politikos klausimu pakartoja, kad teritorinė sanglauda tik papildo ekonominę ir socialinę sanglaudą, todėl negali būti vertinama vien pagal ekonominį rodiklį, tačiau sutinka su Europos Komisija, kad bet koks metodas, kuriuo siekiama pakeisti BVP ir iš tyrimo srities pašalinti ekonominis rodiklius, nėra tinkamas norint vienodai įvertinti pažangą siekiant bendrų tikslų;

21. siūlo, kad RK glaudžiai bendradarbiautų, ypač su EBPO, įgyvendinant iniciatyvas, kaip antai iniciatyvą „Kaip sekasi gyventi jūsų regione?“, kuri yra lengvai suprantama priemonė ir kurią įgyvendinant laikomasi kompleksiškesnio požiūrio į pažangos vertinimą vietos ir regionų lygmenimis, tačiau, atsižvelgdamas į daugiametę Europos strategiją, prieštarauja pažangos vertinimo, grindžiamo rangavimu tik pagal vieną kriterijų, metodui; šiuo požiūriu primena, kad kai kurie regionai išreiškė norą be kita ko remtis EBPO priimtu Geresnio gyvenimo indeksu ir visų pirma pagal jį taikomais rodikliais, kurie nors ir neleidžia įvertinti regioninio vystymosi, juos taikant gauti rezultatai parodo gyventojų gyvenimo kokybę ir jais galima remtis apibrėžiant būsimus vietos ir regionų lygmens tikslus ir strategijas;

22. mano, kad metodai, kuriais stengiamasi koreguoti BVP tradicinius ekonominės veiklos rezultatų rodiklius papildant piniginiiais aplinkos apsaugos ir socialiniais rodikliais, galėtų būti papildomai analizuojami siekiant modeliuoti ir imituoti įvairių politinių priemonių ekonominį ir socialinį poveikį, taip pat poveikį aplinkai; į tai atsižvelgdamas mano, kad socialinės pažangos rodiklis yra labai svarbi priemonė, kuri jau taikoma keturiasdešimtyje šalių;

23. mano, kad reikia neatidėliojant pradėti rinkti lyginamuosius statistinius duomenis vietos ir žemesniu nei vietos lygmenimis ir dabartinį EBPO ir Komisijos miesto ir kaimo vietovių klasifikavimą paversti Eurostato kategorijomis, kurios – remiantis vietoje surinkta patikima informacija – gali padėti rengiant ir vertinant ES politikos priemones;

24. pabrėžia, kad trūksta kiekybinės informacijos apie įvairius ES regionus, kuriems būdingi specifiniai ir vystymuisi įtakos turintys teritoriniai ypatumai, pavyzdžiui, geografiniai, aplinkos, ekonominiai ir socialiniai. Tai visų pirma pasakytina apie atokiausius regionus; siūlo Eurostatui vadovautis Sutartyje apibrėžtomis teritorijų kategorijomis, kaip, pavyzdžiui, atokiausių regionų atveju, ir jų pagrindu rengti statistinius duomenis, kuriais remiantis ES politika ir veiksmai būtų tinkamai priderinti teritorijoms;

25. palankiai vertina svarbų Europos Komisijos atliekamą darbą koreguojant BVP, kai taikomas itin sėkmingai prigijęs nacionalinių sąskaitų papildymo aplinkos aspektu metodas, tačiau atkreipia dėmesį į teorinius sunkumus ir į tai, kad reikia nemažai išteklių norint socialinius aspektus išreikšti piniginiiais vienetais, ypač jei tai regionų ir savivaldybių sąskaitos, taip pat abejoja, ar tokio sudėtingo metodo rezultatus galima lengvai pateikti visuomenei;

26. todėl palankiai vertina metodus, kuriais BVP papildomas vertinant pažangą siekiant bendrų tikslų, nes tokiais metodais, apimančiais įvairius ekonomikos, socialinės ir aplinkos apsaugos sričių gerovės aspektus, remiantis nedideliu skaičiumi rodiklių, pripažįstama daugialypė tikrovė;

27. šiuo klausimu mano, kad tinkamiausia politikos rengimo bet kuriuo valdymo lygmeniu metodika – tai tokia metodika, kuria išsamiai vertinama gerovė, įskaitant ekonominius klausimus (*inter alia*, našumą, inovacijas, eksportą), darbą (*inter alia*, užimtumo ir darbo vietų kokybės rodiklius), aplinkos apsaugos klausimus (*inter alia*, ekonomikos energijos intensyvumą ir jos vartojimo efektyvumą, saugomas teritorijas ir biologinę įvairovę, atsinaujinančiųjų išteklių energijos santykinę dalį, išmetamą CO₂ kiekį), demografinius klausimus (*inter alia*, rodiklius, atspindinčius esamą padėtį ir pokyčius), socialinę įtrauktį (*inter alia*, asmenų, kuriems kyla skurdo arba socialinės atskirties rizika, skaičių, pajamų pasiskirstymą) ir teritorinius klausimus (*inter alia*, prieinamumą ir talpumą);

28. be to, siūlo pasirenkant orientuotis visų pirma į tokius rodiklius, kuriais vertinami galimi įgyvendinamos politikos padariniai, ypač rezultatai ir poveikis, taip pat sąnaudos ir pabrėžia, kad atokiausių regionų atveju visų pirma reikia duomenų apie tam tikrus trūkumus ir nepalankias sąlygas, į kuriuos turi būti atsižvelgta prieš pradėdant nustatyti ir įgyvendinti politikos priemones;

29. todėl siūlo visose ES institucijose tęsiant vertingą darbą, nuveiktą remiantis Europos strategijos ir politikos analizės sistema (ESPAS), stebėti ES tendencijas ir tarpusavyje bendradarbiauti, taip užtikrinant visų lygmenų valdžios institucijų išankstinio įspėjimo sistemą apie visai Europai svarbias ekonomines, socialines ir aplinkos apsaugos tendencijas, kurios gali daryti poveikį strateginiams tikslams arba dėl kurių gali prireikti koreguoti strateginius prioritetus;

Strategijos „Europa 2020“ peržiūra ir sanglaudos politikos ateitis

30. pabrėžia, kad strategijoje „Europa 2020“ yra nustatyti tikslai ir su jais susieti pagrindiniai rodikliai bei pripažįstama, kad duomenis apie ekonomikos augimą (BVP) svarbu papildyti kitais ekonominiais, socialiniais ir aplinkos apsaugos rodikliais tvariai pažangai įvertinti; priduria, kad ši išvada taip pat galioja subnacionaliniu lygmeniu;

31. pabrėžia, kad strategijos „Europa 2020“ tikslų nustatymo ir pažangai vertinti skirtų rodiklių atrankos procesas iš esmės buvo grindžiamas principu „iš viršaus į apačią“, neatsižvelgiant į konkrečią padėtį vietos ir regionų lygmenimis. Priešingai, sanglaudos politikoje pripažįstami pagal teritorijas diferencijuoti poreikiai ir tikslai, nes siekiant bendrųjų ES tikslų neturėtų būti ribojamas konkretaus regiono ar savivaldybės vystymosi potencialas, grindžiamas tam tikram regionui būdingomis žiniomis ir kompetencijomis; todėl, atsižvelgdamas į strategiją „Europa 2020“, RK ragina nustatyti regionams skirtus tikslus;
32. RK palankiai vertina dabartinę sanglaudos politiką, regionams suteikiančią didžiulę naudą ir pridėtinę vertę ir reikšmingai prisidedančią prie susijusių regionų vystymosi, ir ragina Europos Komisiją parengti strategiją dėl sanglaudos politikos veikimo programavimo laikotarpiui nuo 2021 m., išlaikant dabartinį įgyvendinimo metodą, pagal kurį BVP rodiklis, jį tinkamai papildant kitais rodikliais, išliks svarbiausiu veiksniu nustatant finansavimo paskirtį ir panaudojimą;
33. šiomis aplinkybėmis RK atkreipia dėmesį į tai, kad Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslas skiriasi nuo sanglaudos politikos tikslo. Visų pirma, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą siekiama remti pasienio regionų integraciją visose visuomenės gyvenimo srityse, t. y. ne tik įgyvendinant strategijoje „Europa 2020“ užsibrėžtus tikslus. Šioje srityje būtina parengti metodus ir rodiklius, kurie padėtų geriau planuoti ir vertinti tokio pobūdžio pažangą;
34. nurodo, kad sanglaudos politika yra glaudžiai suderinta su strategija „Europa 2020“, tačiau kritiškai vertina strategijos „Europa 2020“ ir sanglaudos politikos vertinimo ir intervencijos metodų neatitiktį;
35. primena Europos Komisijai, kad peržiūretoje strategijoje „Europa 2020“ turėtų būti labiau pabrėžtas teritorinis aspektas, ypač atsižvelgiant į teritorinę sanglaudą, nes parengus svarbius ekonominius, aplinkos apsaugos ir socialinius rodiklius būtų galima pagerinti vietos ir regioninės politikos kokybę; rengiant tokią strategiją turėtų būti pasinaudota daugiaspektiškumo principu grindžiamais metodais, kai BVP arba kiti ekonominiai rodikliai papildomi visais valdymo lygmenimis politiškai patvirtintais socialinių ir aplinkos apsaugos aspektų vertinimo rodikliais;
36. nurodo, kad atsižvelgiant į dideles paskatas tikslingai sutelkti struktūrinių fondų finansinius išteklius į nedaug politikos sričių, kuriomis padedama įgyvendinti strategiją „Europa 2020“, pagrįsta daryti prielaidą, kad sanglaudos politikos sėkmė bus vertinama pagal pažangą siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų;
37. primygtinai siūlo naujus pagrindinius strategijos „Europa 2020“ ir strategijos po 2020 m. tikslus rengti laikantis principo „iš apačios į viršų“, kad būsimose nacionalinėse reformų programose būtų informacijos apie regionų ir vietos valdžios institucijų indėlį į nacionalinius pagrindinius tikslus. Tai paskatintų nacionalines Vyriausybes aktyviau įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į nacionalinių reformų programų rengimą, nes šiuo metu daugumoje valstybių narių taip nėra;
38. tikisi, kad sanglaudos politikai grįš prie savo pradinio tikslo – sumažinti regionų išsivystymo skirtumus ir tapti pagrindine investicijų politika ES lygmeniu ir kad šiuo tikslu bus persvarstytas sanglaudos politikos susiejimas su būsima strategija „ES 2020“ laikotarpiu po 2020 m.
39. vis dėlto pabrėžia, kad kai kurios ES priemonės vis dar grindžiamos pernelyg siauru ekonominiu vertinimu. Tai taip pat susiję su sanglaudos politika, kuria remiantis lėšos valstybėms narėms paskirstomos pagal BVP vienam gyventojui ir nedarbo lygį, o NUTS 2 lygmens regionų klasifikacija pagal vieną iš trijų vystymosi kategorijų, kuri lemia asignavimų skyrimą, grindžiama vien BVP vienam gyventojui rodikliu;
40. nurodo, kad dėl šios priežasties priimant sprendimus dėl tinkamumo finansuoti iš esmės neatsižvelgiama į socialinius, aplinkos apsaugos ir teritorinius aspektus skirtinguose Europos regionuose, tačiau būtų protinga būsimas priemones grįžti išsamesniu, vienu metu, dažniau taikant socialinius, aplinkos apsaugos ir teritorinius rodiklius, kurie visų pirma leidžia atkreipti dėmesį į Sutartyje aprašytus regionų ypatumus, į kuriuos reikia atsižvelgti priimant sprendimus dėl regionų tinkamumo gauti finansavimą;

41. abejoja, ar NUTS 2 lygis gali atspindėti realias bendruomenes ir realias geografines teritorijas, kai daugelyje valstybių narių NUTS regionai yra išimtinai statistinės geografinės teritorijos pagal gyventojų skaičių ir neatspindi realių ribų ar funkcinį geografinį vietovių. Pažymint, kad iki šiol NUTS taip pat naudojamos skirstant ES struktūrinių fondų lėšas, jų panaudojimas daro poveikį formuluojant ir vertinant ES sanglaudos, transporto, aplinkos ir kitą politiką ir dėl šios priežasties ES politika yra neadekvati padėčiai vietoje; Šiuo požiūriu, siekiant teisingiau paskirstyti lėšas, labai svarbu, kad esminiai BVP trūkumai, pavyzdžiui, teritorinis šališkumas, kylantis dėl kasdieninių gyventojų kelionių dirbti iš vieno NUTS regiono į kitą, būtų atsverti atsižvelgiant į socialinę padėtį ir aplinkos būklę regionuose, kai priimami sprendimai dėl tinkamumo;

42. šiuo klausimu pabrėžia, kad per ateinančių daugiametį finansinį laikotarpį skiriant lėšas iš struktūrinių fondų, įskaitant sanglaudos fondą, turėtų būti taikomos BVP papildančios priemonės, jei tik jos politiškai priimtinos visais valdymo lygmenimis;

Tolesni veiksmai įtvirtinant BVP ir kitais rodikliais grindžiamą strategiją

43. taip pat pripažįsta pagrindinių tikslų, reikalingų bendriesiems strateginiams tikslams pasiekti, teisėtumą ir nurodo, jog tam, kad būtų galima stebėti pažangą, turi būti užtikrinta galimybė laiku gauti su tikslais susijusių, suderintų ir palyginamų regioninių duomenų;

44. šiuo klausimu pabrėžia, kad rodiklių ir dažnai atnaujinamų duomenų prieinamumas regionų lygmeniu yra labai svarbus gerinant techninio pasiūlymo atskaitomybę ir priimant tinkamus politinius sprendimus; todėl, netgi jei Eurostato duomenų apie gerovės rodiklius sistema jau yra veiksminga ir labai išstobulinta, viena pagrindinių problemų, kylančių rengiant regionų ir vietos politiką yra taip pat susijusi su daugiapakopiu strategijos „Europa 2020“ bei sanglaudos politikos įgyvendinimu; Europos Komisija bei Eurostatas turėtų nedelsdami ją spręsti siekdami patobulinti šią duomenų sistemą ir dar labiau padidinti jos veiksmingumą parengiant ir taikant politikos poveikio vertinimo metodus;

45. šiuo klausimu palankiai vertina Komisijos pažangą įgyvendinant 2009 m. Visuomenės pažangos vertinimo gerinimo veiksmų planą, tačiau apgailestauja, kad nedaug tepasieکتa gerinant regioninių ir vietos duomenų rengimą ir sklaidą;

46. atkreipia dėmesį į tai, jog dažnai tos šalys, kurių regioniniai, o, svarbiausia, vietos duomenys, yra ne tokie išsamūs, pagal ES struktūrinių fondų reikalavimus gali didelę savo asignavimų dalį skirti vadinamajam 11 teminiam tikslui (institucinių gebėjimų stiprinimas). Atsižvelgiant į tai, kad dabar yra programavimo laikotarpio pradžia, mums suteikiama unikali galimybė visos Europos mastu parengti palyginamus duomenis vietos ir regionų lygiu, kuriuos būtų galima panaudoti formuojant ir vertinant ES politiką po 2020 m.;

47. ragina Europos statistikos sistemos atstovus toliau gerinti administracinių duomenų kokybę, taip pat spartinti orientavimo geografinėje erdvėje statistikos įgyvendinimą, kad būtų galima didinti duomenų rinkinių vertę ir mažinti respondentams tenkančią naštą;

48. palankiai vertina tai, kad nuo to laiko, kai RK pateikė naujausią nuomonę „BVP ir kiti rodikliai“, ES lygmeniu prieinamų duomenų, ypač susijusių su vietos ir regionų lygmenimis, nuolat daugėja, tačiau apgailestauja, kad vis dar esama didelių trūkumų; todėl siūlo, kad Europos Komisija kuo anksčiau pateiktų esamų ir būsimų trūkumų, nustatytų pateikiant išsamų Europos kitų nei BVP ekonominių, socialinių ir aplinkos apsaugos duomenų rinkinį, analizę;

49. šiuo klausimu ypač apgailestauja, kad esamas strategijos „Europa 2020“ rodiklių „regionavimas“ yra nepatenkinamas, nes prieinami tik kai kurie rodikliai, reikalingi strategijos „Europa 2020“ pagrindinių tikslų įgyvendinimui stebėti regionų lygmeniu (NUTS 2 ir 3 lygmenimis) – kartais po gana ilgo uždelsimo laikotarpio. Tas pats pasakytina apie alternatyvius rodiklius, kurie regionų ir miestų sprendimu jų teritorijose būtų reikalingi kaip būtina pažangos siekiant ES tikslų ir užsibrėžtų rezultatų sąlyga. Atnaujinus regionų statistiką, būtų galima parengti sintetinį regionų pažangos rodiklį, kaip siūlo Regionų komitetas;

50. prašo Europos Komisijos/Eurostato nustatyti laikotarpį, per kurį vietos ir regionų valdžios institucijos būtų įtrauktos į (realių) tikslų nustatymo eigą ir būtų pateikta regioninė statistika, reikalinga tam, kad, nustčius pagal teritorijas diferencijuotus tikslus, būtų galima parengti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti atnaujintą strategiją „Europa 2020“;
51. pabrėžia, kad, vietos ir regionų lygmenimis vertinant pažangą, reikia išplėsti esamą statistikos ir rodiklių sistemą (grindžiamą NUTS reglamentu), ypač atsižvelgiant į „funkcinių regionų“ sąvoką ir pasienio zonas, ir siūlo Europos Komisijai toliau plėtoti su tuo susijusias sąvokas ir rodiklius, taip pat skirti dėmesį makroregioninėse strategijose dalyvaujančioms teritorijoms;
52. pakartoja, kad daugelyje ES politikos sričių turėtų būti labiau pabrėžti miesto ir kaimo aspektai, ypač teritorinės sanglaudos atžvilgiu, nes sukūrus svarbius ekonominius, aplinkos apsaugos ir socialinius rodiklius būtų galima pagerinti vietos ir regioninės politikos kokybę;
53. ragina Europos Komisiją į Europos statistikos programą įtraukti priemones, kurios būtinos statistinės informacijos apie ES regionų įvairovę ir teritorinius ypatumus trūkumo problemai išspręsti, visų pirma priemones, skirtas rinkti duomenis ir nustatyti regionų atokumo ir atskirties kriterijus siekiant pagerinti ES politikos rengimo ir įgyvendinimo procesus, kad ši politika, vadovaujantis teritorinės sanglaudos principu, būtų labiau pritaikyta pirmiau nurodytus ypatumus turintiems regionams;
54. mano, kad būtina parengti modelį, padedantį priimti sprendimą, kuris sudarytų galimybę nustatyti vietos lygmens gerovės prioritetų eiliškumą, siekiant pabrėžti specifinius teritorijų poreikius bendroje visų Sąjungos teritorijų programoje ir į šį eiliškumą atsižvelgti atliekant politikos veiksmingumo *ex ante* ir *ex post* vertinimus, visų pirma Europos Komisijos ir vietos valdžios institucijų derybose arba konsultacijose su vietos suinteresuotaisiais subjektais.

Briuselis, 2016 m. vasario 11 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Markku MARKKULA

Europos regionų komiteto nuomonė „Europos bendradarbiavimas jaunimo reikalų srityje (2010–2018 m.)“

(2016/C 120/06)

Pranešėjas: Csaba BORBOLY (RO/ELP), Hargitos regiono tarybos pirmininkas**Pamatinis dokumentas:** Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bendros 2015 m. Tarybos ir Komisijos ataskaitos dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintos sistemos (2010–2018 m.) įgyvendinimo projektas“COM(2015) 429 *final***POLITINĖS REKOMENDACIJOS**

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina tai, kad Komisija pripažino, jog jaunimo reikalų srityje reikia rengti daugiau duomenimis ir įrodymais grindžiamų politikos priemonių ir kiek įmanoma veiksmingiau koordinuoti Europos Sąjungos, regionų ir valstybių narių pastangas bei išteklius siekiant jaunimo politikos tikslų;
2. laiko itin svarbiu Komisijos požiūrį, kad atsižvelgiant į 2016–2018 m. bendradarbiavimą jaunimo reikalų srityje būtina kiek įmanoma greičiau ir atitinkamai koreguojant politikos priemones reaguoti į naujus iššūkius, pavyzdžiui, jaunų pabėgėlių integraciją ar ekstremizmo plitimą tarp jaunų žmonių;
3. atsižvelgdamas į tai, labai palankiai vertina Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistemos (2010–2018 m.) naudą gerinant Europos Sąjungos valstybių narių ir jų vietos bei regionų valdžios institucijų bendradarbiavimą ir atveriant jaunimui Europos integracijos projekto galimybes ir pranašumus bei juos didinant; todėl ragina Komisiją tęsti sistemos įgyvendinimą laikotarpiu po 2018 m. ir toliau ją vystyti;
4. pritaria, kad ir toliau jaunimo politikos srityje pagrindiniai tikslai būtų užtikrinti lygias galimybes, skatinti socialinę integraciją ir gerinti jaunimo konkurencingumą darbo rinkoje, kartu skatinant aktyvų pilietiškumą (jaunimo dalyvavimą), stiprinant darbą su jaunimu, nediskriminavimą ir tarpkultūrinį supratimą;
5. vis dėlto reiškia susirūpinimą, kad Komisija nemini vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmens įgyvendinant jaunimo politiką, nors visiškai akivaizdu, kad daugumoje valstybių narių, kurios turi parengusios nacionalinę politiką jaunimo klausimais, vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencija, nors ir skirtingu mastu, šiuo klausimu yra lemiamą;
6. vertina Eurostato darbą rengiant ir koordinuojant duomenų, susijusių su įvairiais veiksniais jaunimo srityje, rinkinius;
7. ragina Komisiją sistemingai tirti jaunimo politikos teritorinį poveikį subnacionaliniu lygmeniu, bent jau NUTS 2 lygiu; siekiant toliau stiprinti regionų vaidmenį įgyvendinant ES jaunimo strategiją mano, kad ES valstybėse narėse taikant atvirąjį koordinavimo metodą būtina parengti įvertinamus rodiklius, taikomus konkrečioms su jaunimu susijusiems veiksnių planams, įtraukiant visus valdžios lygmenis ir tvirtas jaunimo organizacijų bei valdžios institucijų partnerystes;

8. po konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais mano, kad nors programa „Erasmus+“ ir Jaunimo garantijų iniciatyva iš tikrųjų yra labai svarbios priemonės siekiant strateginių tikslų, problemos yra daug sudėtingesnės, o Sąjunga jaunimo reikalų srityje jau daro gerokai daugiau, nei leidžia šių dviejų veiksmingų priemonių galimybės. Minėtos priemonės iš pirmo žvilgsnio yra efektyvios, tačiau iš tiesų jų nepakanka, nes Jaunimo garantijų iniciatyva kol kas įgyvendinama nelabai sklandžiai. Visų pirma pažeidžiamo jaunimo klausimu pabrėžia, kad reikia plėtoti iniciatyvas socialinės apsaugos sistemų remiamiems jaunuoliams, kurie sulaukę 18 metų gali likti be jokios apsaugos, ir taip padėti jiems perėjimo į pilnametystę laikotarpiu. Todėl atkreipia dėmesį į tai, kad būtina sudaryti sąlygas tinkama forma gauti ir kitą informaciją apie rezultatus jaunimo reikalų srityje, visų pirma susijusią su jaunimo nedarbu ir socialine įtrauktimi. Tai taip pat padėtų nustatyti, ar nebūtų tikslinga numatyti konkrečią paramą iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų jau dabartiniu programavimo laikotarpiu. Kadangi problemos sudėtingos ir plataus masto, jaunimo politika turėtų būti integruota į visas ES politikos sritis, taikant keletą sričių apimančių požiūrį, nes šia politika galima ne tik ieškoti opių jaunimo problemų sprendimų, bet ir užsitikrinti išeities tašką naujam ekonomikos augimui skatinti. Be to, iš naujo atrastos tradicijų ir amatų vertybės gali atverti naujas profesines galimybes. Reikia ir toliau dėti ypač daug pastangų skatinti valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų keitimąsi gerąja patirtimi jaunimo dalyvavimo ir darbo su jaunimu srityse. Be to, ekonominis švietimo ir mokymo pagrindimas, kuris buvo aptartas Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos 2014 m. gruodžio 12 d. posėdyje⁽¹⁾ atliekant strategijos „Europa 2020“ laikotarpio vadurio peržiūrą, dabar turėtų tapti konkrečiomis investicijomis į švietimą įgyvendinant ES ilgalaikes jaunimo ir augimo darbotvarkes;

9. palankiai vertina tai, kad Komisija gerina informacijos teikimą jauniems darbo ieškantiems asmenims per EURES sistemą, skirtą keistis informacija apie laisvas darbo vietas, ir kad pradėjo įgyvendinti iniciatyvą „Tavo pirmasis EURES darbas“, kuria siekiama padėti jaunimui rasti darbą užsienyje, taip pat palankiai vertina tai, kad ji ėmėsi konkrečių veiksmų įgyvendinti Tarybos rekomendacijoje dėl stažuotčių kokybės sistemos pateiktą raginimą į EURES portalą įtraukti stažuotes; kviečia valstybes nares labiau naudotis šių įrankių teikiamomis galimybėmis;

10. susirūpinęs pažymi, kad jaunimas mažiau dalyvauja tiesioginėje politinėje veikloje (visų pirma rinkimuose) ir, palyginti su vyresniąja karta, jo aktyvumas yra mažesnis, tačiau teigiamai vertina daugelio jaunų žmonių norą būti aktyviais savo bendruomenės nariais dalyvaujant organizacijų veikloje, naudojantis interneto priemonėmis (socialine žiniasklaida) arba dirbant savanorišką darbą. Todėl palankiai vertina tai, kad Komisija ir valstybės narės, įgyvendindamos ES jaunimo strategiją, ketina naudoti naujas dalyvavimo demokratijos procesuose formas ir prieigą prie politinių sprendimų priėmimo proceso; be to, jaunimas turėtų būti geriau informuotas apie savo teisę pasiūlyti Europos piliečių iniciatyvą ir ją remti;

11. rekomenduoja Komisijai, visiškai pripažįstant valstybių narių atsakomybę už mokymo turinį ir švietimo sistemų organizavimą, apsvastyti valstybių narių ir regionų gerąją patirtį, susijusią su politinio raštingumo ugdymu ir su amžiaus, kurio sulaukus galima balsuoti, mažinimu, ir ypač tiesioginį ar netiesioginį šių dviejų priemonių poveikį jaunimo dalyvavimui politinėje veikloje ir noro dalyvauti kaitai; su šio tyrimo rezultatais reikėtų supažindinti valstybes nares ir regionus;

12. laikosi nuomonės, kad itin svarbų vaidmenį atlieka jaunimo ir sporto organizacijos, kurios veikia pagal formalią ir neformalią sistemą ir kurios ugdo aktyvų pilietiškumą už mokslo įstaigų ribų pasitelkdamos neformalųjį švietimą ir savišvietą, kadangi jos labai prisideda prie jaunuolių dalyvavimo kompetencijų vystymo ir sprendimų priėmimo proceso kokybės gerinimo; todėl mano, kad svarbu remti šias organizacijas;

13. taip pat pabrėžia būtinybę nustatyti ir apibūdinti tas nestruktūrines jaunimo bendruomenes, kurioms priklauso vis daugiau jaunuolių, atsakingai pasinaudojant ir socialine žiniasklaida. Šioms bendruomenėms dažnai priklauso jaunuoliai, patiriantys sunkumų pasinaudoti galimybėmis ir stokojantys priemonių bendrauti su institucijomis;

14. pritaria, kad svarbu užtikrinti kokybišką darbą su jaunimu ir kad būtina ugdyti gebėjimą reaguoti į socialinius, elgsenos ir technologinius pokyčius. Todėl taip pat svarbu toliau remti neformaliojo mokymosi ir savišvietos būdu įgytų įgūdžių pripažinimą ir propagavimą dirbant su jaunimu;

⁽¹⁾ 3358-ojo Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdžio pranešimas spaudai <http://www.consilium.europa.eu/en/workarea/downloadAsset.aspx?id=40802190967>

15. reiškia susirūpinimą dėl to, kad visoje Europoje sumažintas socialiniam ir ugdymo darbu su jaunimu skirtas biudžetas, kuris kelete valstybių narių priklauso ir vietos valdžios institucijų kompetencijai, nors dėl vis didėjančios jaunuolių, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, procentinės dalies bei dėl didelio žalingų įpročių tarp jaunuolių paplitimo ir su tuo susijusių jaunimo mirčių skaičiaus šią veiklą reikėtų dar labiau plėtoti; ypač svarbu propaguoti pozityvią gyvenimą, visų pirma skatinti fizinę veiklą, siekiant užkirsti kelią narkotinių medžiagų vartojimui, piktnaudžiavimui alkoholiniais gėrimais, rūkymui, nutukimui. Kartu svarbu pasiūlyti aktyvią politiką siekiant užtikrinti į asociacijas susibūrusiems arba pavieniams jaunuoliams asmeninio ir profesinio tobulėjimo galimybes, kad jie galėtų užmegzti kitokius socialinius santykius (2001 m. Baltoji knyga dėl jaunimo politikos);

16. reaguojant į dabartinę migracijos krizę ir atsižvelgiant į Europos migracijos darbotvarkę, primygtinai ragina vietos ir regionų valdžios institucijoms numatyti tiesiogiai prieinamus finansinius išteklius, kad jos galėtų įvykdyti su migracija ir integracija susijusius įsipareigojimus;

17. mano, kad jaunimo migracija iš įvairių mažiau išsivysčiusių ar labiausiai nuo ekonomikos krizės nukentėjusių Europos regionų trukdo ekonominei ir teritorinei sanglaudai ir kelia rimtų demografinių problemų. Komitetas taip pat pabrėžia, kad, be kita ko, būtina remti tarpregionines partnerystes ir tiesioginius vietos bei regionų valdžios institucijų veiksmus konkrečiomis ESI fondų lėšomis finansuojamomis priemonėmis siekiant skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą šiuose regionuose, kadangi tai turi lemiamos reikšmės norint išvengti jaunimo išvykimo ir su tuo susijusio protų nutekėjimo;

18. mano, kad dalijimasis gerąja patirtimi keletą sričių apimančiame bendradarbiavime siekiant paremti jaunimą yra labai svarbi priemonė, nes valstybėms narėms, vietos ir regionų valdžios institucijoms bei jaunimo atstovams suteikiama galimybė mokytis vieniems iš kitų. Be to, tokios iniciatyvos kaip „Europos ir Viduržemio jūros regiono jaunimo platforma“ ir „Europos jaunimo forumas“ skatina dialogą mokymosi visą gyvenimą ir Europos judumo skatinimo, švietimo ir užimtumo politikos bei moterų ir vyrų lygių galimybių klausimais;

19. rekomenduoja parengti dokumentų rinkinį, kuriuo jaunimo srityje visos ES valstybės narės naudotųsi pagal savo poreikius. Šiame dokumentų rinkinyje ypatingą dėmesį būtų galima skirti prieigai prie sparčiojo interneto, antrosios užsienio kalbos mokymuisi viešojo švietimo sistemoje pasiekiant bent B2 lygį, profesiniam orientavimui ir nuolatiniam kuravimui, tinkamam dalyvavimui savanoriškoje veikloje, pasirengimo pirmajam darbui skatinimui ir lanksčioms bei prieinamoms finansavimo formoms, reikalingoms norint baigti karjeros galimybes atveriančias studijas; kartu ragina Europos Komisiją imtis veiksmų užtikrinti visiems jaunuoliams ES galimybę atlikti gamybinę praktiką, kurie jos siekia, ir taip pat galimybę įgyti visose valstybėse narėse pripažintą ir patvirtintą „būtinųjų kvalifikacijų ir įgūdžių garantiją“, leidžiančią jiems įgyti minimalų išsilavinimo lygį ir atitinkamo lygio reikiamus įgūdžius, ir kad šie įgūdžiai būtų deramai patvirtinti pripažįstant veiklos, kurią jaunimas vykdo neformaliojo švietimo srityje, pridėtinę vertę;

20. teigia, kad būtina atlikti tyrimus įvairiuose Europos regionuose siekiant kuo geriau susipažinti, kokia yra jaunimo būsto ir gyvenimo sąlygų padėtis. Visų pirma būtina šiose srityse keistis gerąja praktika ir rengti veiksmų planus vietos lygmeniu, kadangi vienuose regionuose yra būsto pasiūlos perteklius, kituose regionuose turimų būstui naudojamų pastatų kokybė neužtikrina jaunimui deramų gyvenimo sąlygų, o dar kituose regionuose dėl nepaprastai aukštų būsto kainų jauni žmonės negali jo įsigyti. Todėl remiantis atitinkamais duomenimis reikėtų parengti specialius veiksmų planus, kurie leistų užtikrinti visiems jaunuoliams deramas gyvenimo sąlygas. Visų pirma siūloma numatyti jauniems žmonėms skirtas socialinio būsto kvotas, skatinti savarankiškų vyresnio amžiaus ir jaunų žmonių solidarios kaimynystės ir bendruomeninio gyvenimo formas (angl. *cohousing*), teikti jaunimui paskolas mažomis palūkanų normomis būstui įsigyti;

21. pažymi, kad būtina apibrėžti, kaip jaunimo reikalų srityje būtų galima išspręsti tokius uždavinius, kaip įgūdžių ir darbdavių, gamybos bei teritorinių sąlygų lemiamų poreikių atitiktis, didelio jaunimo nedarbo lygio mažinimas, lygios galimybės jaunuoliams, gyvenantiems mažose periferiniuose, atokiausių regionų, salų ar kaimo regionų savivaldybėse, susiduriančiose su demografiniais iššūkiais, ar regionų ypatybėmis ir konkretiems poreikiams pritaikytų profesinio mokymo iniciatyvų propagavimas ir keitimasis gerąja patirtimi šioje srityje, taip pat amatų atgaivinimas; pabrėžia, kad įgūdžių ir darbdavių poreikių atitiktis yra svarbus jaunimo nedarbo ir tolesnio jaunimo karjeros perspektyvų plėtojimo veiksnys. Mano, kad reikia nustatyti procedūras, kuriomis būtų pripažįstami ir patvirtinami neformaliojo švietimo ir savanorystės būdu įgyti įgūdžiai, kurie jiems būtų naudingi integruojantis į darbo rinką; ragina šiam klausimui skirti daugiau dėmesio, o įgyvendinant įmonių socialinės atsakomybės politiką rodyti empatiją jaunuoliams, kurie yra ne tik dabartinė ir būsima darbo jėga, bet ir galimi jų paslaugų ar prekių pirkejai;

22. mano, kad įgyvendinant jaunimo politiką būtina ir toliau – tiek valstybių narių, tiek vietos ir regionų valdžios institucijų lygmeniu – ypatingą dėmesį skirti tokiems klausimams, kaip Europos krikščioniškosios kultūros jaunimo pamatinių vertybių skatinimas, diskriminavimas dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios ir seksualinės orientacijos, ir šiuo tikslu parengti atitinkamų priemonių, taip pat skirtų konkrečioms problemoms, su kuriomis susiduria tautinėms ir etninėms mažumoms priklausantis jaunimas, spręsti;

23. ragina susijusias vietos ir regionų valdžios institucijas, laikantis nacionalinių teisės aktų ir Europos principų, dėti visas pastangas, kad būtų išsaugotos esamos ir steigiamos naujos švietimo įstaigos, mokančios tautinių ir kalbinių mažumų atstovus gimtąja kalba, ir prašo valstybių narių, atsižvelgiant į ypatingą tautinių ir kalbinių mažumų jaunuolių padėtį švietimo klausimu, suteikti jiems galimybių veiksmingai išmokti oficialią šalies kalbą, laikantis daugiakalbystės ir nediskriminavimo principų;

24. mano, kad, atsižvelgiant į vis dažniau pasitaikančius jaunimo smurto dėl lyties atvejus, pirmiausia reikia įgyvendinti skubių veiksmų planą, kuriame būtų akcentuota veiksmingo lyčių įvairove pagrįsto švietimo visose ES šalyse svarba;

25. pažymi, kad jaunimas turi tik ribotas galimybes naudotis finansavimo šaltiniais, būtinais norint plėtoti savo įmones, mokėti už būstą arba tęsti mokslą; todėl mano, jog svarbu, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ieškotų vietos lygmens sprendimų, kurie padėtų užtikrinti didesnę atitinkamo regiono konkurencingumą ir akivaizdžiai padidinti jaunuolių lygias galimybes;

26. todėl pabrėžia, kad reikia skatinti jaunimo bürimosi formas ir vietas, kurias kartu su privačiais suinteresuotaisiais subjektais propaguoja vietos dalyviai, išmanantys tikslinių jaunimo grupių poreikius ir žinantys, kaip juos paversti bürisimo užimtumo, verslumo įgūdžių išbandymo ir aktyvaus dalyvavimo ugdymo galimybėmis;

27. ragina Komisiją ir valstybes nares patikrinti, ar darbo teisės, darbuotojų apsaugos standartų ir su savanoryste susijusių teisės aktų srityse jaunimui teikiama tinkama informacija ir būtina apsauga vykdančią profesinę ar savanorišką veiklą arba stažuojantis šalyje, kurioje gyvena, arba kitoje, negu jis paprastai gyvena, valstybėje narėje; todėl siūlo, kad jaunimo politika vietos lygmeniu visų pirma būtų propaguojama pasitelkiant jau įsitvirtinusių tinklus, pavyzdžiui, „Europe Direct“, „Eurodesk“ ar „Eures“, ir vietos valdžios institucijas;

28. pabrėžia, kad reikia veikti labai atsargiai jaunųjų savanorių ar pradėjusio dirbti jaunimo apsaugos klausimais, ir regionų prašo ištirti, kokios būtų bendradarbiavimo galimybės tarpusavio mokymosi ir keitimosi gerąja patirtimi srityse. Be to, pabrėžia, kad svarbu stiprinti socialinę ir pilietinę savanorystės, pavyzdžiui, jaunimo civilinės tarnybos, reikšmę;

29. mano, kad būtų naudinga išnagrinti, kaip naujos socialinės ir bendruomenių vertybės, pavyzdžiui, ekologinis sąmoningumas, susijęs su tvaria ir efektyviai energiją vartojančia gamyba, dalyvavimas bendruomenės gyvenime, parama pažeidžiamoje padėtyje esantiems žmonėms ir amatininkų veiklos atgaivinimas, gali paskatinti jaunimą dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai į ją integruotis, be to, reikėtų propaguoti ir stiprinti nepaprastai svarbų šeimos vaidmenį, kadangi ji turi didžiausią įtaką asmens socialiniam ir ekonominiam tobulėjimui. Rekomenduoja naujuose tvaraus vystymosi tiksluose (JT) paminėti šeimos ryšius. Paramos priemonės turi būti taikomos tiek kilmės šeimoms, tiek ir naujoms bei besikuriančioms šeimoms. Jos turi būti skirtos šeimos apsaugai, skatinimui kurti šeimą ir tapti tėvais, ypač demografinių sunkumų turinčiuose regionuose;

30. regionuose, kuriuose vyrauja kaimo vietovės, reikia daug dėmesio skirti ten gyvenančiam jaunimui, kuris yra strateginis šių teritorijų veiksnys, ir sudaryti jam palankias sąlygas įsitvirtinti kaimo vietovėse, suteikti jiems daugiau galimybių toliau gyventi šiose gyvenvietėse, kurios kartais būna labai mažos, kuo labiau užtikrinti žemės ūkio veiklos tęstinumą šiose vietovėse naudojant ekologiškus tradicinius ūkininkavimo metodus (rengiant tinkamus mokymus) ir taikant tvarios ekonomikos principus. Ši veikla būtų finansiškai ir ekonomiškai naudinga;

31. mano, kad įvairių valstybių narių atskirai priimtų priemonių jaunimo politikos srityje gali nepakakti ir kad jų koordinavimas dažnai yra atsitiktinis; todėl pritaria pasiūlymui, kad reikia aktyvesnio dalyvavimo ir daugiau priemonių Europos lygmeniu siekiant gerinti jaunimo politikos koordinavimą, plėtoti derinimą ir išnaudoti sinergijos galimybes, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad jaunoji karta yra atviresnė judumui ir migracijai, ir pabrėžiant, kad būtina persvarstytoje politikoje patikslinti, jog vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka pagrindinis vaidmuo;
32. mano, kad būtina stiprinti jaunuolių vaidmenį demokratiniuose procesuose, kad jie galėtų išreikšti savo nuomonę. Norint pasiekti šį tikslą, būtina skatinti jaunuolių dialogą, visų pirma įtraukiant pilietinę visuomenę, ypač jaunimo asociacijas, vietos valdžios institucijas (tiek individualiai, tiek asociacijų lygmeniu), neformalias grupes, informacijos centrus „Europe Direct“, kurie gali prisidėti prie grįžtamojo ryšio tarp jaunuolių ir institucijų, ir NVO, kurios visada sudarė pokyčiams ir socialinėms inovacijoms atviriausią gyventojų dalį, galinčią paskatinti visos visuomenės atsinaujinimą. Kaip tik todėl pabrėžia, kad svarbu plėsti struktūrinį dialogą, ir remia Komisijos šioje srityje numatytas naujas iniciatyvas suteikti daugiau dalyvavimo galimybių apskritai jaunuoliams ir jiems atstovaujančioms organizacijoms. Galiausiai pabrėžia, kad siekiant šių tikslų gali būti naudinga nustatyti struktūruotas veiklos kryptis, kaip numatyta Jaunimo garantijų iniciatyvoje, įgyvendinamoje pagal Jaunimo užimtumo iniciatyvą;
33. pabrėžia, kad būtina tęsti struktūrinį dialogą ir pritaria naujoms Komisijos numatytoms priemonėms šioje srityje, visų pirma susijusioms su jaunimo ir jiems atstovaujančių organizacijų dalyvavimo galimybių gerinimu; nurodo, kad struktūrinio dialogo metu būtent jaunimas reikalauja užtikrinti kokybės kriterijus, į kuriuos būtina kuo geriau atsižvelgti dialogo proceso metu. Tai, be kita ko, apima lygiateisį partnerių dialogą ir pakankamus laiko išteklius. Jaunimas turėtų įvairiais politiniais lygmenimis dalyvauti kuo daugiau politikos sričių apimančiuose nuomonių formavimo procesuose; visų pirma Jaunimo užimtumo iniciatyvoje struktūrinio dialogo forma būtų galima stiprinti regioninę jaunimo dalyvavimo perspektyvą;
34. mano, kad svarbu skatinti neįgalių jaunuolių įtrauktį ir sudaryti tikrai vienodas sąlygas neįgaliams jaunuoliams pasinaudoti valstybių narių ir regionų teikiamomis galimybėmis;
35. pabrėžia, kad ES ir valstybių narių politikoje pirmenybę reikia teikti rizikos grupei priklausančių jaunuolių, pavyzdžiui, NEET (nesimokančių ir nedirbančių), ir migrantų kilmės jaunuolių, kuriems kyla didžiausias pavojus patekti į šią kategoriją, įtraukčiai;
36. laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į šiuo metu nepaprastai didelę terorizmo grėsmę Europoje ir, deja, vis labiau tarp jaunimo plintančią politinę ir religinę radikalizaciją, būtina laikantis ES saugumo darbotvarkės didinti institucijų dalyvavimą ir pasitikėjimą jomis, kad būtų užkirstas kelias smurtui, radikalizacijai ir ekstremizmui ir kad būtų užtikrinta jaunimo teisė gyventi pliuralistinėse bendruomenėse, grindžiamose demokratinėmis Europos vertybėmis, teisinės valstybės principais ir pagrindinėmis teisėmis;
37. rekomenduoja Europos vietos ir regionų valdžios institucijoms, atsižvelgiant į ES ir valstybių narių jaunimo politiką, parengti vietos ir regionų strategijas, kuriose būtų aiškiai išdėstytos konkrečios jaunimo problemos ir galimybės. Rengiant šiuos planus būtina užtikrinti tarpusavio mokymosi galimybių stiprinimą, kartu kiek įmanoma užtikrinant tikslines grupes, t. y. jaunimo, dalyvavimą jas rengiant, įgyvendinant ir vertinant, bei skatinti abipusį mokymąsi. Be to, Komitetas pabrėžia, jog į visas jaunimo strategijas ir politiką turi būti įtrauktos horizontaliosios priemonės, skirtos kovoti su diskriminacija dėl lyties, rasės ar tautinės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios ar seksualinės orientacijos;
38. ragina Europos Komisiją skatinti ir remti jaunimo verslumo ugdymo kultūros ir kūrybos srityje politiką siekiant kurti darbo vietas ir veiksmingas priemones jaunuoliams, norintiems savo pomėgius paversti profesija kultūros sektoriuje.

Briuselis, 2016 m. vasario 11 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Markku MARKKULA

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

116-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2016 M. VASARIO 10–11 D.

Europos regionų komiteto nuomonė „Ilgalaikių bedarbių integracija į darbo rinką“

(2016/C 120/07)

Pranešėjas:	Enrico ROSSI (IT/PES), Toskanos regiono pirmininkas
Pamatinis dokumentas:	Pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių integracijos į darbo rinką
	COM(2015) 462

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

4 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Didžiausia grėsmė atsidurti ilgalaikių bedarbių gretose kyla menkus įgūdžius ar žemą kvalifikaciją turintiems asmenims, trečiųjų šalių piliečiams, neigaliesiems ir nepalankiomis sąlygomis gyvenančioms mažumoms, pavyzdžiui, romams. Svarbu ir ankstesnė profesija, nes kai kuriose šalyse sektoriams būdingi ir cikliški aspektai yra itin svarbūs veiksniai, dėl kurių ilgalaikis nedarbas išlieka nuolatine problema.	Didžiausia grėsmė atsidurti ilgalaikių bedarbių gretose kyla menkus įgūdžius ar žemą kvalifikaciją turintiems asmenims, moterims (visų pirma žemos kvalifikacijos) ir vienišiams tėvams, greitai į pensiją išeisiantiems asmenims , trečiųjų šalių piliečiams, neigaliesiems, lėtinėmis ligomis sergantiems asmenims ir nepalankiomis sąlygomis gyvenančioms mažumoms, pavyzdžiui, romams. Sprendžiant ilgalaikio nedarbo klausimą ypač svarbu dėmesį skirti jaunimui atsižvelgiant į pasekmes, susijusias su socialinės atskirties rizika, mokyklos nebaigimu ir visuomenės gamybos pajėgumų praradimu, kurį lemia jaunimo nedalyvavimas darbo rinkoje. Svarbu ir ankstesnė profesija, nes kai kuriose šalyse sektoriams ir teritorijoms būdingi ir cikliški aspektai yra itin svarbūs veiksniai, dėl kurių ilgalaikis nedarbas išlieka nuolatine problema.

2 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

7 konstatuojamoji dalis

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Kad kuo daugiau žmonių įgytų tinkamų ir reikalingų gebėjimų ir būtų sprendžiama trūkstamų įgūdžių problema, būtina daugiau ir veiksmingiau investuoti į žmogiškąjį kapitalą, taip sukuriant tvirtą pagrindą sklandžiam perėjimui iš švietimo sistemos į darbo rinką ir užtikrinant tolesnį užimtumą. Pagerinus švietimo ir mokymo sistemų veikimą ir geriau jas pritaikius, bus lengviau pažaboti naujų bedarbių antplūdį. Todėl modernizuoti švietimo ir mokymo sistemas reikia nenukrypstant nuo Europos semestro, Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) ⁽¹⁵⁾, Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijos dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi ⁽¹⁶⁾ gebėjimų ir Komisijos rekomendacijos dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties ⁽¹⁷⁾.</p> <p>⁽¹⁵⁾ 2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvados dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“).</p> <p>⁽¹⁶⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų.</p> <p>⁽¹⁷⁾ C(2008) 5737.</p>	<p>Kad kuo daugiau žmonių įgytų tinkamų ir reikalingų gebėjimų ir būtų sprendžiama trūkstamų įgūdžių problema, būtina daugiau ir veiksmingiau investuoti į žmogiškąjį kapitalą, taip sukuriant tvirtą pagrindą sklandžiam perėjimui iš švietimo sistemos į darbo rinką ir užtikrinant tolesnį užimtumą. Pagerinus švietimo ir mokymo sistemų veikimą ir geriau jas pritaikius, įtraukiant užimtumo tarnybas, bus lengviau pažaboti naujų bedarbių antplūdį. Sumažinti ilgalaikį nedarbą padės ir vieno iš strategijos „Europa 2020“ tikslų, t. y. kovos su mokyklos nebaigimo reiškiniu, kuris yra viena iš pagrindinių jo priešasčių, įgyvendinimas. Todėl modernizuoti švietimo ir mokymo sistemas reikia nenukrypstant nuo Europos semestro, Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) ⁽¹⁵⁾, Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijos dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi ⁽¹⁶⁾ gebėjimų ir Komisijos rekomendacijos dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties ⁽¹⁷⁾.</p> <p>⁽¹⁵⁾ 2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvados dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“).</p> <p>⁽¹⁶⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų.</p> <p>⁽¹⁷⁾ C(2008) 5737.</p>

3 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

8 konstatuojamoji dalis

<i>Europos Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Siekiant parengti koordinuotą užimtumo strategiją, valstybių narių užimtumo politikos gairėse ⁽¹⁸⁾ raginama ilgalaikio ir struktūrinio nedarbo lygį gerokai sumažinti pasitelkiant išsamias ir viena kitą papildančias bei sutvirtinančias strategijas, apimančias individualiems poreikiams pritaiktą aktyvią paramą, kuria siekiama bedarbius grąžinti į darbo rinką.</p> <p>⁽¹⁸⁾ COM(2015) 098.</p>	<p>Siekiant parengti koordinuotą užimtumo strategiją, valstybių narių užimtumo politikos gairėse ⁽¹⁸⁾ raginama ilgalaikio ir struktūrinio nedarbo lygį gerokai sumažinti pasitelkiant išsamias ir viena kitą papildančias bei sutvirtinančias strategijas, apimančias individualiems poreikiams pritaiktą aktyvią ir įtraukią paramą, kuria siekiama bedarbius grąžinti į darbo rinką.</p> <p>⁽¹⁸⁾ COM(2015) 098.</p>

Paaiškinimas

Būtina užtikrinti socialinę įtrauktį.

4 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

9 konstatuojamoji dalis

<i>Europos Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Šiose gairėse valstybės narės raginamos didinti galimybes įsidarbinti investuojant į žmogiškąjį kapitalą per tinkamas švietimo ir mokymo sistemas, kad jų dėka veiksmingai ir produktyviai gerėtų darbo jėgos įgūdžių lygis. Be to, gairėse valstybės narės konkrečiai raginamos skatinti naudotis mokymosi darbo vietoje sistemomis, pavyzdžiui, dualinio mokymosi sistema, ir tobulinti profesinį rengimą. Gairėse apskritai valstybių narių prašoma atsižvelgti į darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros principus ir stiprinti aktyvias darbo rinkos priemones, didinant jų veiksmingumą, tikslingumą, plečiant informavimo veiklą, aprėptį ir stiprinant sąveiką su pajamų rėmimu ir socialinių paslaugų teikimu.</p>	<p>Šiose gairėse valstybės narės raginamos didinti galimybes įsidarbinti investuojant į žmogiškąjį kapitalą per tinkamas švietimo ir mokymo sistemas, kad jų dėka veiksmingai ir produktyviai gerėtų darbo jėgos įgūdžių lygis. Be to, gairėse valstybės narės konkrečiai raginamos skatinti naudotis mokymosi darbo vietoje sistemomis, pavyzdžiui, dualinio mokymosi sistema, ir tobulinti profesinį rengimą. Gairėse apskritai valstybių narių prašoma atsižvelgti į darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros ir įtraukimo principus ir stiprinti aktyvias darbo rinkos priemones, didinant jų veiksmingumą, tikslingumą, plečiant informavimo veiklą, aprėptį ir stiprinant sąveiką su pajamų rėmimu ir socialinių paslaugų teikimu.</p>

5 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

10 konstatuojamoji dalis

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Šioje rekomendacijoje siūlomi veiksmai turi būti visiškai suderinami su konkrečiai šaliai skirtomis rekomendacijomis, parengtomis įgyvendinant Europos semestrą; jie turi būti įgyvendinami užtikrinant visišką atitiktį Stabilumo ir augimo pakte nustatytoms taisyklėms.</p>	<p>Šioje rekomendacijoje siūlomi veiksmai turi būti visiškai suderinami su konkrečiai šaliai skirtomis rekomendacijomis, parengtomis įgyvendinant Europos semestrą; jie turi būti įgyvendinami užtikrinant visišką atitiktį Stabilumo ir augimo pakte nustatytoms taisyklėms. Vis dėlto, įgyvendinant Paktą, norint išvengti, kad disbalansas atskirose šalyse nebūtų nekontroliuojamas, ir siekiant veiksmingai vykdyti euro zonos stabilizaciją, būtų galima numatyti specialias, suderintas ir ribotą laikotarpį vykdomas iniciatyvas, skirtas paremti šalis, kuriose užimtumo tarnybos ne visai atitinka pagal geriausią praktiką nustatytus standartus.</p>

Paaiškinimas

Atsižvelgiant į įvairių valstybių narių užimtumo tarnybų skirtumus būtina dėti pastangas, kad visose valstybėse būtų užtikrinti aukštesni priemonių įgyvendinimo standartai. Todėl reikalaujant pritaikyti struktūras turi būti nustatyti ir tai padaryti leidžiantys mechanizmai atsižvelgiant į tai, kad užimtumo tarnybų struktūros paprastai yra silpnesnės tose šalyse, kuriose ilgalaikis nedarbas yra didesnis.

6 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

15 konstatuojamoji dalis

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Reikėtų užtikrinti, kad sustiprintos integracijos į darbo rinką pastangos būtų sutelktos į tuos, kuriuos ilgalaikis nedarbas labiausiai paveikė. Kartu reikia užtikrinti, kad žmonės aktyviau registruotųsi užimtumo tarnybose ir kitose kompetentingose įstaigose, taip siekiant spręsti paramos priemonių nepakankamos aprėpties problemą.</p>	<p>Reikėtų užtikrinti, kad sustiprintos integracijos į darbo rinką pastangos būtų sutelktos į tuos, kuriuos ilgalaikis nedarbas labiausiai paveikė. Kartu reikia užtikrinti, kad žmonės aktyviau registruotųsi užimtumo tarnybose ir kitose kompetentingose įstaigose, taip siekiant spręsti paramos priemonių nepakankamos aprėpties problemą. Siekiant skatinti kuo daugiau bedarbių registruotis užimtumo tarnybose, būtina tam skirta komunikacijos ir konsultavimo strategija, kurios veiksmingumą gali padėti užtikrinti pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimas. Vis dėlto registravimasis užimtumo tarnybose savaime nėra pakankama priemonė, jei jose užsiregistravusiems nesiūlomos veiksmingos individualios programos, padedančios integruotis į darbo rinką. Be to, kol šios tarnybos neįrodys savo veiksmingumo, bedarbiai nebus suinteresuoti jose registruotis. Todėl būtina užtikrinti aktyvesnį užimtumo tarnybų bendradarbiavimą su įmonėmis.</p>

Paaaiškinimas

Siekiant, kad asmenys registruotųsi užimtumo tarnybose, žinoma, būtina veiksminga komunikacijos strategija, tačiau daug kas priklauso nuo pripažinto užimtumo tarnybų gebėjimo grąžinti darbuotojus į darbo rinką; todėl realios valstybių galimybės stiprinti esamas struktūras yra esminė sąlyga siekiant skatinti bedarbius jose registruotis.

7 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

17 konstatuojamoji dalis

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Teikiant individualiems ilgalaikių bedarbių poreikiams pritaikytą paramą, reikia šalinti kliūtis, dėl kurių kyla nuolatinio nedarbo grėsmė, atnaujinti ir papildyti registruojant asmenį atliktą pirminį vertinimą. Tai padėtų darbo ieškantiems asmenims gauti tokias paslaugas kaip konsultavimas skolų grąžinimo klausimais, perkvalifikavimas, socialinių darbuotojų paslaugos, priežiūros paslaugos, migrantų integracija, parama būstui ir transportui; teikiant šias paslaugas siekiama pašalinti įsidarbinti trukdančias kliūtis ir sudaryti sąlygas darbo ieškantiems asmenims siekti aiškių, įsidarbinimo link vedančių tikslų.</p>	<p>Teikiant individualiems ilgalaikių bedarbių poreikiams pritaikytą paramą, reikia šalinti kliūtis, dėl kurių kyla nuolatinio nedarbo grėsmė, atnaujinti ir papildyti registruojant asmenį atliktą pirminį vertinimą. Tai padėtų darbo ieškantiems asmenims gauti tokias paslaugas kaip konsultavimas skolų grąžinimo klausimais, perkvalifikavimas, socialinių darbuotojų paslaugos, priežiūros paslaugos, migrantų integracija, parama būstui ir transportui; teikiant šias paslaugas siekiama pašalinti įsidarbinti trukdančias kliūtis ir sudaryti sąlygas darbo ieškantiems asmenims siekti aiškių, įsidarbinimo link vedančių tikslų. Reikėtų apsvaityti galimybę numatyti privalomą reikalavimą socialinių tarnybų paramą gaunantiems ilgalaikiams bedarbiams registruotis užimtumo tarnybose.</p>

8 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

20 konstatuojamoji dalis

<i>Europos Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Šioje rekomendacijoje grįžimo į darbo rinką susitarimas suprantamas kaip rašytinis darbo ieškančio asmens ir vieno langelio principu veikiančio subjekto susitarimas, kuriuo siekiama palengvinti grįžimą į darbo rinką. Šie susitarimai rengiami atsižvelgiant į darbo ieškančio asmens padėtį, pateikiant išsamią informaciją apie visas nacionaliniu lygmeniu galimas individualiems poreikiams pritaikytas priemones (darbo rinkos, švietimo, mokymo, socialinių tarnybų), kuriomis siekiama remti darbo ieškančius asmenis ir sudaryti jiems sąlygas įveikti konkrečias ieškant darbo kylančias kliūtis. Juose apibrėžiami tikslai, tvarkaraščiai, abipusė atsakomybė ir peržiūros nuostatos ir nurodomos galimos tiek aktyvios, tiek pajamų paramos priemonės ir siūlomos socialinės paramos paslaugos. Grįžimo į darbo rinką susitarimais pašalpų gavimas siejamas su dalyvavimu taikant aktyvias darbo rinkos priemones ir darbo paieškomis, atsižvelgiant į galiojančius nacionalinės teisės aktus.</p>	<p>Šioje rekomendacijoje grįžimo į darbo rinką susitarimas suprantamas kaip rašytinis darbo ieškančio asmens ir vieno langelio principu veikiančio subjekto susitarimas, kuriuo siekiama palengvinti grįžimą į darbo rinką. Šie susitarimai rengiami atsižvelgiant į darbo ieškančio asmens padėtį, pateikiant išsamią informaciją apie visas nacionaliniu lygmeniu galimas individualiems poreikiams pritaikytas priemones (darbo rinkos, švietimo, mokymo, socialinių tarnybų), kuriomis siekiama remti darbo ieškančius asmenis ir sudaryti jiems sąlygas įveikti konkrečias ieškant darbo kylančias kliūtis. Juose apibrėžiami tikslai, tvarkaraščiai, abipusė atsakomybė ir peržiūros nuostatos ir nurodomos galimos tiek aktyvios, tiek pajamų paramos priemonės ir siūlomos socialinės paramos paslaugos. Grįžimo į darbo rinką susitarimais pašalpų gavimas siejamas su dalyvavimu taikant aktyvias darbo rinkos priemones ir darbo paieškomis, atsižvelgiant į galiojančius nacionalinės teisės aktus, <i>kuriomis siekiama veiksmingos socialinės įtraukties.</i></p>

9 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

Pirmoji pastraipa

<i>Komisijos pasiūlymas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Remti darbo ieškančių asmenų registraciją ir glaudžiau susieti integracijos priemones su darbo rinką. Atlikti užsiregistravusių ilgalaikių bedarbių individualų vertinimą. Ne vėliau kaip suėjus 18 mėnesių nedarbo laikotarpio terminui jiems pasiūlyti konkretų grįžimo į darbo rinką susitarimą. Šiuo tikslu:</p>	<p>Remti darbo ieškančių asmenų registraciją ir glaudžiau susieti integracijos priemones su darbo rinką. Atlikti užsiregistravusių ilgalaikių bedarbių individualų vertinimą. Ne vėliau kaip suėjus 18 mėnesių nedarbo laikotarpio terminui jiems pasiūlyti konkretų grįžimo į darbo rinką susitarimą; <i>siekiant spręsti skurdo ir socialinės atskirties problemą, numatyti subsidijuojamą užimtumą, kaip reintegracijos į darbo rinką priemonę. Ten, kur ši reintegracija vyksta nesėkmingai, būtina numatyti universalius veiksmus pajamoms remti.</i> Šiuo tikslu:</p> <p><i>stiprinti esamas užimtumo tarnybas.</i></p>

10 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

Pirma pastraipa: po pirmos pastraipos įrašyti naują punktą

<i>Komisijos pasiūlymas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
	<p><i>Sukurti užimtumo tarnybų struktūras, kurioms skirti asignavimai ir darbuotojų kvalifikacija leistų įgyvendinti rekomendacijoje nustatytus tikslus. Tokių struktūrų kūrimo standartai galėtų būti nustatyti ir remiantis Sąjungos masto valstybinių užimtumo tarnybų tinklo darbo išvadomis. Taigi reikėtų nustatyti esamoms struktūroms pritaikyti būtinus išteklius ir nurodyti, kaip ir kur jų gauti, kartu nurodant ir esamas bendro finansavimo galimybes Europos lygmeniu, pavyzdžiui, ERPF reglamentą (ES) Nr. 1301/2013 ir ESF reglamentą (ES) Nr. 1304/2013, neatmetant galimybės konkrečiai šiam tikslui lėšų skirti iš Europos Fondų, atsižvelgiant į tai, kad ilgalaikio nedarbo mažinimas yra vienas svarbiausių strateginių visos ES tikslų. Parama ekonomikai be kita ko galėtų būti siejama su tolesniu užimtumo tarnybų organizacinių reformų vykdymu tose šalyse, kuriose Komisija ir Taryba mano esant reikalingą įgyvendinant Europos semestrą;</i></p>

Paaiškinimas

Atsižvelgiant į įvairių valstybių narių užimtumo tarnybų skirtumus būtina dėti pastangas, kad visose valstybėse būtų užtikrinti aukštesni priemonių įgyvendinimo standartai. Todėl reikalaujant pritaikyti struktūras turi būti nustatyti ir tai padaryti leidžiantys mechanizmai atsižvelgiant į tai, kad užimtumo tarnybų struktūros paprastai yra silpnesnės tose šalyse, kuriose ilgalaikis nedarbas yra didesnis. ERPF ir ESF reglamentuose numatyta galimybė bendrai finansuoti investicijas į darbo rinkos institucijas ir (arba) jų modernizavimą.

11 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

Trečia pastraipa

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Individualus vertinimas ir individualiais poreikiais pagrįstas požiūris</p> <p>Siekti, kad užimtumo tarnybos kartu su kitais paramą integracijai į darbo rinką teikiančiais partneriais individualiai patartų atitinkamiems asmenims.</p> <p>2) Užtikrinti, kad visiems ilgalaikiams bedarbiams būtų pasiūlyta atlikti nuodugnų individualų jų vertinimą ir teikti gaires ne vėliau nei jų nedarbo laikotarpis pasieks 18-os mėnesių ribą. Vertinimas turėtų apimti jų galimybes įsidarbinti, ieškant darbo kylančias kliūtis ir ankstesnes pastangas susirasti darbą.</p>	<p>Individualus vertinimas ir individualiais poreikiais pagrįstas požiūris</p> <p>Siekti, kad užimtumo tarnybos kartu su kitais paramą integracijai į darbo rinką teikiančiais partneriais ir privačiomis užimtumo tarnybomis ir įgaliotomis įdarbinimo įmonėmis individualiai pataria suinteresuotiesiems subjektams.</p> <p>2) Užtikrinti, kad visiems ilgalaikiams bedarbiams būtų pasiūlyta atlikti nuodugnų individualų jų vertinimą ir teikti gaires ne vėliau nei jų nedarbo laikotarpis pasieks 18-os mėnesių ribą. Vertinimas turėtų apimti jų galimybes įsidarbinti, ieškant darbo kylančias kliūtis ir ankstesnes pastangas susirasti darbą.</p>

Paaiškinimas

Privačioms užimtumo tarnyboms ir įgaliotoms įdarbinimo įmonėms taip pat tenka tam tikras vaidmuo.

12 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

Šešta pastraipa

<i>Komisijos pasiūlymas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
Ne vėliau nei suėjus 18 mėnesių nedarbo laikotarpiu terminui , užsiregistravusiems ilgalaikiams bedarbiams, nepatenkantiems į Jaunimo garantijų iniciatyvos taikymo sritį, pasiūlyti grįžimo į darbo rinką susitarimą. Į jį turėtų būti įtraukti bent šie elementai: individualus paslaugų pasiūlymas, kuriuo būtų siekiama padėti rasti darbą, ir nuoroda į vieno langelio principu veikiantį subjektą.	<i>Per 18 mėnesių nuo nedarbo pradžios</i> , užsiregistravusiems ilgalaikiams bedarbiams, nepatenkantiems į Jaunimo garantijų iniciatyvos taikymo sritį, pasiūlyti grįžimo į darbo rinką susitarimą. Į jį turėtų būti įtraukti bent šie elementai: individualus paslaugų pasiūlymas, kuriuo būtų siekiama padėti rasti darbą, ir nuoroda į vieno langelio principu veikiantį subjektą. Grįžimo į darbo rinką susitarimas turi būti parengtas veiksmingai bendradarbiaujant su bedarbiu, kad jis pats dalyvautų jį rengiant ir būtų už tai bendrai atsakingas.

Paaiškinimas

Reikėtų imtis bedarbiui naudingų veiksmų dar iki 12 mėnesių termino (po kurio jis tampa ilgalaikiu bedarbiu). Be to, tikslinga numatyti aktyvesnį jo dalyvavimą nustatant jo profilį ir galimybes siekiant jį labiau įpareigoti priimti galimus mokymo ir darbo pasiūlymus.

13 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

7 konstatuojamoji dalis

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
Kurti darbdavių , socialinių partnerių, užimtumo tarnybų, valdžios institucijų ir socialinių tarnybų partnerystes, siekiant užtikrinti, kad pasiūlymai tikslingai derėtų su realiais bendrovių ir darbdavių poreikiais.	Kurti socialinių partnerių, užimtumo tarnybų, valdžios institucijų ir socialinių tarnybų partnerystes, siekiant užtikrinti, kad pasiūlymai tikslingai derėtų su realiais bendrovių ir darbdavių poreikiais.

14 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

8 punktas

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
Pradėti teikti tokias darbdaviams skirtas paslaugas kaip laisvų darbo vietų tikrinimas, įdarbinimo parama, kuravimas ir mokymas darbo vietoje, parama po įdarbinimo, taip siekiant palengvinti ilgalaikių bedarbių profesinę reintegraciją.	Pradėti teikti tokias darbdaviams skirtas paslaugas kaip laisvų darbo vietų tikrinimas, įdarbinimo parama, kuravimas ir mokymas darbo vietoje, parama po įdarbinimo, taip siekiant palengvinti ilgalaikių bedarbių profesinę reintegraciją, šiuo tikslu kiekvieną kartą, kai tai būtina, vykdant numatytą aktyvią užimtumo politiką, skirtą šiai tikslinei grupei.

Paaiškinimas

Būtina pabrėžti aktyvios užimtumo politikos svarbą.

15 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

9 punktas. Įrašyti naują punktą:

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>Reikia stiprinti integruotą struktūrinių fondų naudojimą, pavyzdžiui, susiejant Europos socialinio fondo (ESF) finansuojamus su mokymu susijusius veiksmus ir kitų struktūrinių fondų finansuojamus veiksmus, skirtus skatinti augimą ir inovacijas, ir visų pirma galimybę numatyti paskatas įmonėms, įdarbinančioms ilgalaikius bedarbius; ESF lėšos galėtų būti naudojamos jų mokymui rengti. Valstybės narės ir regionai raginami apsvarstyti galimybę remti institucijas, kurios skatina struktūrinių fondų funkcinės integracijos projektus, prireikus, panaudojant ir veiklos lėšų rezervo išteklius.</i></p>

Paaiškinimas

Kadangi ilgalaikio bedarbio grąžinimas į darbo rinką savaime yra sudėtingas, būtina kuo geriau pasinaudoti struktūriniais fondais siekiant paremti tokios darbo jėgos paklausą numatant atlygi įmonėms, kurios prisiima įpareigojimus įdarbinti ilgalaikius bedarbius, kurių mokymas galėtų būti finansuojamas ESF lėšomis.

16 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

10 punktas: įterpti naują punktą po „REKOMENDUOJA KOMISIJA“:

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
	<p><i>atlikti konkrečiai ilgalaikiams bedarbiams skirtos aktyvios užimtumo politikos ex ante vertinimą ir pasiūlyti nustatyti specialias priemones valstybėse narėse. <u>Be to, daugiau analizuoti aktyvią užimtumo politiką, derinamą su visuomenei naudingą darbo ir pajamų paramos priemonėmis siekiant susieti darbo praktiką ir įgūdžius, kurie gali būti naudingi darbo rinkoje, ugdymą. Aktyvios politikos užimtumo priemones, susijusias su visuomenei naudingą darbu, turėtų valdyti valstybinės užimtumo tarnybos;</u></i></p>

Paaiškinimas

Rekomenduojama atlikti aktyvios užimtumo politikos ex ante vertinimą. Siekiama stiprinti aktyvios užimtumo politikos priemones tiek jas susiejant su integravimu į darbo rinką sutartimi ir (arba) susitarimu, tiek su galimomis visuomenei naudingą darbo iniciatyvomis norint užtikrinti, kad pasibaigus visuomenei naudingą darbo iniciatyvoms bus įgyta darbo rinkai naudingų profesinių įgūdžių.

17 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

10 punktas: įterpti naują punktą po „REKOMENDUOJA KOMISIJAI:“

<i>Komisijos pasiūlymas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
	<p><i>Remiantis Sąjungos masto valstybinių užimtumo tarnybų tinklo (sukurto 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 573/2014/ES) pasiūlymais, pateikti rekomendacijų dėl kokybinių ir kiekybinių standartų, kurių visose valstybėse turi laikytis užimtumo tarnybos, taip pat numatyti sukurti Bendrijos fondą, skirtą stiprinti užimtumo tarnybas.</i></p>

Paaiškinimas

Valstybės narės turėtų struktūruoti nuosavas užimtumo tarnybas, kad galėtų spręsti struktūrinio nedarbo problemas geriau pasinaudodamos ESF lėšomis. Papildomo ciklinio nedarbo problemą būtų galima spręsti pasitelkiant bendrus išteklius, kuriais galėtų pasinaudoti visos valstybės nepriklausomai nuo jų struktūrinio nedarbo lygio. Tai sudarytų galimybę stabilizuoti ciklą, kas vidutinės trukmės ir ilgalaikiu laikotarpiu būtų naudinga visoms valstybėms.

18 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

10 punktas: įterpti naują punktą po „REKOMENDUOJA KOMISIJAI:“

<i>Komisijos pasiūlymas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
	<p><i>Atskirti struktūrinį nedarbą (jį mažindamos kai kurios valstybės turėtų pasinaudoti nuosavais arba ESF teminio tikslo „Administracinių gebėjimų stiprinimas“ ištekliais) nuo nedarbo intensyvesnio ir ilgalaikio nuosmukio laikotarpiu, kai gerokai išauga nedarbo lygis ir užimtumo tarnyboms tenka spręsti papildomas problemas.</i></p> <p><i>Raginti valstybes nares, remiantis iš anksto nustatytais standartais kiekybiškai įvertinti poreikius laikinai sustiprinti esamas struktūras siekiant įveikti trumpalaikius sukrėtimus.</i></p> <p><i>Atliekant daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą apvarstyti galimybes padengti papildomas išlaidas. Nustatyti sprendimai turėtų būti taikomi priimant ir įgyvendinant reformas, kurių tikslas padidinti valstybių narių viešųjų ir privačių užimtumo tarnybų veiksmingumą, konkrečiai šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose nurodytais atvejais ir laikantis jose nustatytų gairių.</i></p>

19 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

10 punktas: įterpti naują punktą po „REKOMENDUOJA KOMISIJAI:“

<i>Komisijos pasiūlymas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
	<p><i>Skatinti ilgalaikio nedarbo bedarbio pašalpų sistemos ir universalesnių skurdo mažinimo veiksnių integraciją, kad tais atvejais, kai nepavyks bedarbio sugrąžinti į darbo rinką ir nebus mokama bedarbio pašalpa, bedarbiui visgi būtų užtikrintos minimalios pajamos (žinoma, jei pasiekta skurdo riba) ir jis bus įpareigotas sutikti laikinai dirbti visuomenei naudingą darbą ir dalyvauti mokyme, kuris padės bedarbiui sugrąžti į darbo rinką ir užtikrins socialinę įtrauktį.</i></p>

Paaiškinimas

Tais atvejais, kai ilgalaikis bedarbis nesugrąžta į darbo rinką, reikia rasti tinkamus sprendimus siekiant, kad baigus mokėti bedarbio pašalpą jis neatsidurtų atskirties arba skurdo situacijoje; jis taptų našta visuomenei, o kartu kiltų grėsmė socialinei ir ekonominei sanglaudai.

20 pakeitimas

Pasiūlymas dėl rekomendacijos

15 punktas

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>Po konsultacijų su atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, atlikti veiksnių, kurių imtasi remiantis šia rekomendacija, vertinimą ir iki ... [treji metai po šios rekomendacijos priėmimo] Tarybai pateikti įgytos patirties ataskaitą.</p>	<p>Po konsultacijų su atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, atlikti veiksnių, kurių imtasi remiantis šia rekomendacija, vertinimą, visų pirma:</p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>siekiant paremti valstybių narių pastangas modernizuoti socialinės apsaugos sistemas, siekiant sukurti bendrą draudimo nuo ilgalaikio nedarbo Europos schemą remiantis bendrais ekonominiais ir finansiniais rodikliais,</i> — <i>be to, tikslinant 2014–2020 m. daugiamečę finansinę programą nustatyti prioritetus, kuriems bus skiriami ES ištekliai, siekiant tiek toliau vykdyti su jaunimo garantijomis susijusius veiksmus, tiek tinkamiau spręsti ilgalaikio nedarbo problemą įgyvendinant specialias iniciatyvas, pavyzdžiui, įsteigti ad hoc fondą (remiantis Jaunimo garantijų iniciatyvos pavyzdžiu sukurti Suaugusiųjų garantijų fondą), skirtą spręsti ilgalaikio nedarbo problemas;</i> <p>ir iki ... [treji metai po šios rekomendacijos priėmimo] Tarybai pateikti įgytos patirties ataskaitą.</p>

Paiškinimas

Ilgalaikis nedarbas yra tik vienas iš didesnės, t. y. skurdo problemos, turinčios ypač sunkių ekonominių ir socialinių pasekmių, aspektų. Todėl svarbu, kad rekomendacijoje siūlomi veiksmai apimtų ir paramos skurdo atveju veiksmus; šioje srityje reikia paraginti imtis veiksmų tas šalis, kurios, galbūt, iki šiol jų nevykdo.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

Preliminarios pastabos

1. pripažindamas būtinybę teikiant pasiūlymą dėl rekomendacijos laikytis subsidiarumo ir proporcingumo principų, palankiai vertina tai, kad dokumente aptariamas ilgalaikis nedarbas atsižvelgiant į jo poveikį ekonomikos ir socialinei sričiai. Kaip nurodoma penkių pirmininkų dokumente („Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“), ilgalaikis nedarbas „yra viena iš pagrindinių nelygybės ir socialinės atskirties priežasčių. [...] Todėl itin svarbu, kad veiktų veiksmingos darbo rinkos, kurios skatintų aukštą užimtumo lygį ir švelnintų sukrėtimus, nesukeldamos per didelio nedarbo lygio [...]“;
2. pažymi, jog svarbu tai, kad pasiūlyme atkreiptas dėmesys į bedarbio grįžimą į darbo rinką pavedant užimtumo tarnyboms pasirūpinti asmeniu ir įtraukti visus verslo ir socialinės srities ir viešojo sektoriaus dalyvius siekiant sudaryti sąlygas jo grįžimui į darbo rinką;
3. pabrėžia dėmesį, skiriamą vieno langelio principu (angl. *one-stop-shop*) grindžiamoje strategijoje nustatytos sistemos valdymo priemonėms;
4. pabrėžia būtinybę spręsti ilgalaikio nedarbo problemą siekiant užtikrinti, kad vietos ekonomika veiktų sklandžiai; pabrėžia, kad ilgalaikis nedarbas nėra tvarus, ir primena, kaip svarbu numatyti gebėjimų poreikius ir suderinti juos su darbo rinkos poreikiais. Vietovėse, kur dideliu mastu įgūdžių paklausa neatitinka pasiūlos arba kuriose jaučiamas reikalingų įgūdžių trūkumas reikėtų gerinti mokymo programas, skirtas tokiems įgūdžiams ugdyti. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bedarbių, migrantų ir prieglobsčio prašytojų kalbų įgūdžiams;
5. pažymi, kad pasiūlymas taip pat turi didelės reikšmės sprendžiant skurdo problemą, kuri dėl ekonomikos krizės ir toliau yra vienas iš sunkiausiai pasiekiamų strategijos „Europa 2020“ tikslų.

Bendrosios pastabos

Pateikdamas bendrąsias pastabas, Komitetas vis dėlto pabrėžia, kad pasiūlyme nepaminėti kai kurie aspektai, visų pirma:

6. pabrėžia, kad būtina siekti, kad valstybinės užimtumo tarnybos taptų veiksmingesnės ir efektyvesnės. rekomendacijoje iš esmės tik siūloma geriau koordinuoti rėmimo veiksmus, kurie, deja, ir toliau tenka atskiroms valstybėms, ir nepakankamai atsižvelgiama į esamus skirtumus – visų pirma problemos masto ir šią problemą sprendžiančių struktūrų finansavimo – kaip jau buvo galima įsitikinti įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą. Todėl daugelyje šalių būtina iš esmės sustiprinti užimtumo tarnybas. Kaip pavyzdį, atspindintį esamus skirtumus, galima paminėti tai, kad užimtumo tarnybų darbuotojų ir dirbančių asmenų santykis Vokietijoje yra 1:400, Prancūzijoje 1:600, Italijoje 1:3 000;
7. todėl rekomenduoja glaudžiau bendradarbiauti su privačiomis užimtumo tarnybomis ir įtraukti laikinojo įdarbinimo įmones tais atvejais, kai valstybinės užimtumo tarnybos negali pakankamai konsultuoti ir padėti ilgalaikiams bedarbiams;
8. siūlo valstybėms narėms ir regionams glaudžiau bendradarbiauti, kad būtų galima kuo veiksmingiau sumažinti ES nedarbo lygį tokio pobūdžio programoms skiriant daugiau dėmesio žiniasklaidoje. Šioje srityje galėtų aktyviai dalyvauti, pavyzdžiui, EURES tinklas surengdamas reklaminę kampaniją televizijoje, internetu arba pasitelkdamas kitas visuomenės informavimo priemones, kad užsienyje darbo ieškantys asmenys turėtų atnaujintą informaciją apie darbo galimybes; todėl rekomenduoja užtikrinti tarptautinį užimtumo ir kitų socialinių tarnybų bendradarbiavimą siekiant veiksmingiau ir greičiau keistis informacija ir duomenimis;

9. pabrėžia, kad svarbu numatyti išteklius, reikalingus įgyvendinti geriausią praktiką. Tai galima padaryti remiantis Sąjungos masto valstybinių užimtumo tarnybų tinklo darbo išvadomis (Sprendimas 573/2014/ES), įvertinant kiek finansinių išteklių reikia, kad visos valstybės galėtų pasiekti nustatytus standartus, ir pasiūlant, kokių veiksmų turėtų imtis kiekviena valstybė, kad pašalintų trūkumus;

10. primena, kad svarbu atskirti struktūrinį nedarbą nuo nedarbo, susijusio su dinamika, kurią lemia ypatinga ekonomikos sąlygų raida. Užimtumo tarnybos (skurtos pirmojo pobūdžio nedarbo problemai spręsti) turėtų būti pasirengusios skubiai prisitaikyti prie papildomų poreikių, kylančių esant ypač nepalankioms ekonomikos sąlygoms. Esamų struktūrų pritaikymui prie šių poreikių lėšas turi skirti valstybės narės kartu pasinaudodamos ir Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) bei Europos socialinio fondo (ESF) lėšomis (Teminis tikslas „Administracinių gebėjimų stiprinimas“). Tikslinant daugiametę finansinę programą galėtų būti vertinamas priemonių poveikis ir nagrinėjamos galimybės imtis būtino ES reikalavimų koregavimo;

11. pabrėžia investicijų į žmogiškąjį kapitalą svarbą; vis dėlto atkreipia dėmesį, kad tai yra ilgalaikės trukmės investicijos, todėl įmonės teikia pirmenybę veikiau jauniems ir neseniai mokslą baigusiems asmenims ir potenciali vyresnio arba vidutinio amžiaus darbo jėga atsiduria nepalankioje padėtyje. Nedarbo problemoms spręsti būtinos skatinimo priemonės, kurios paskatintų vyresnio ir vidutinio amžiaus bedarbius mokytis ir persikvalifikuoti ir kuriomis būtų užtikrinamas įmonių ir viešojo sektoriaus suinteresuotumas įdarbinti šiuos asmenis. Siekiant ilgalaikio nedarbo prevencijos tikslo taip pat svarbu skatinti mokymąsi visą gyvenimą siekiant perkvalifikuoti esamą darbo jėgą ir žemo kvalifikacijos darbuotojus;

12. pabrėžia, kad užimtumo tarnybų modernizavimas padėtų spręsti ne tik ilgalaikio, bet ir trumpalaikio ir jaunimo nedarbo problemas;

13. atkreipia dėmesį, kad pasiūlytas užimtumo tarnybų modernizavimas yra ilgas ir sudėtingas procesas, ypač valstybėse narėse, kuriose šiuo metu veikianti sistema yra nelanksti ir biurokatiška. Individualiems poreikiams pritaikytų informacijos centrų, veikiančių pagal vieno langelio principą, sklandus veikimas labai priklauso nuo susijusių institucijų lankstumo ir tinkamos ir greitos informacijos sklaidos. Šie informacijos centrai gali patys teikti pagalbą parengdami individualiems poreikiams pritaikytus pasiūlymus, tačiau būtina atsižvelgti į tai, kad esant dideliame darbo ieškančių žmonių skaičiui ši užduotis gali tapti didele administracine našta. Vis dėlto šie informacijos centrai privalo turėti tinkamai parengtus darbuotojus, kurie ne tik galėtų informuoti apie esamus pasiūlymus, bet ir įvertinti darbo ieškančiųjų asmenybę ir svarbiausius jų įgūdžius. Todėl ragina valstybes nars nustatant tokius mechanizmus į šiuos veiksmus atsižvelgti;

14. pabrėžia, kad būtina imtis ryžtingesnių veiksmų paklausos srityje, kadangi sumažėjus darbo jėgos paklausai bedarbiui sunku vėl gauti darbą, netgi jei jis dalyvavo individualioje mokymo programoje. Šiuo klausimu Komitetas vertina rekomendacijos nuostatas dėl santykių su darbdaviais stiprinimo, tačiau mano, kad siekiant didinti darbo jėgos paklausą būtų naudinga didesnė struktūrinių fondų integracija. ERPF ir EŽŪFKP, kurių lėšomis finansuojamos įmonės, galinčios pasiūlyti novatoriškus projektus, skirtus didinti sistemos konkurencingumą, dažnai numato galimybę įdarbinti tinkamai parengtus asmenis. Susieti tokius atvejus su ESF finansuojama mokymo veikla galėtų sudaryti sąlygas bedarbių integracijai. Valstybės narės turėtų skatinti integruotai naudotis fondais visų pirma pasitelkiant veiklos lėšų rezervą ir supaprastinant galimybes MVI pasinaudoti lėšomis;

15. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į tai, kad ilgalaikiam bedarbiui, kuriam nepavyko grįžti į darbo rinką ir kuriam nebemokama bedarbio pašalpa, kyla grėsmė atsidurti atskirties situacijoje, labai svarbu, kad kiekviena šalis numatytų veiksmus skurdo problemai spręsti vadovaudamasi Europos Komisijos gairėmis, kurias ji jau yra nustačiusi 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendacijoje dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties (2008/867/EB), kuri vėliau pakartota Komisijos komunikate „Socialinės investicijos į augimą ir socialinę sanglaudą“ (COM(2013) 83 *final*). RK tikisi, kad valstybės narės veiksmingai įgyvendins Europos Komisijos rekomendacijas;

16. be to pabrėžia, kad svarbu nustatyti sąlygą, kad norint gauti paramą skurdo atveju, būtina sutikti laikinai dirbti visuomenei naudingą darbą ir kartu dalyvauti į darbo rinką padėsiančiai sugrįžti mokymo programoje;

17. pabrėžia, kad grąžinimui į darbo rinką skirtas mokymo procesas turėtų būti organizuojamas glaudžiai bendradarbiaujant susijusioms institucijoms, kad valstybės narės galėtų visais lygmenimis pasiekti kuo geresnių rezultatų ir sumažinti profesinę ir socialinę atskirtį, taip pat skurdo lygį. Atkreipia dėmesį į tai, kad tokios priemonės daro teigiamą poveikį, nes skatina dėl ekonominių priežasčių ir didesnių pragyvenimo lėšų į kitą valstybę narę dirbti išvykusius Europos piliečius sugrįžti į jų kilmės šalį. Ekonominė migracija turėtų mažėti, o galimybės vietos darbo rinkoje rasti darbą ir užsitikrinti pragyvenimo lėšas didėti;

18. pabrėžia esminių regionų ir vietos valdžios institucijų vaidmenį, kadangi jos tiesiogiai dalyvauja gerinant užimtumo tarnybų darbą ir daugelyje valstybių narių struktūrinių fondų programavimas ir įgyvendinimas priklauso jų kompetencijos sričiai; Be to, šios vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka svarbų vaidmenį organizuojant ir užtikrinant suaugusiųjų profesinį mokymą ir mokymą, nes daugelyje regionų – ir ypač kaimuose – nėra švietimo centrų ir suaugusiems. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo yra juo labiau svarbus, kadangi šios institucijos turi informaciją apie vietos darbo rinką ir palaiko ryšius su vietos įmonėmis, galinčioms sudaryti sąlygas praktiniam profesiniam mokymuisi. Asmenys, norintys dalyvauti suaugusiems skirtame mokyme arba profesiniame mokyme keletą mėnesių turi vykti į mokymo vietą. Šioms kelionėms reikia papildomų išlaidų, kas bedarbiui, gaunančiam tik nedidelę pašalpą arba negaunančiam jokios išmokos, yra sunki našta;

19. todėl prašo Komisijos rekomendacijoje kuo geriau atsižvelgti į šios problemos regioninį aspektą ir ragina Tarybą įvertinti labai svarbų vaidmenį, kurį gali atlikti šios institucijos didinant užimtumo tarnybų veiksmingumą.

Briuselis, 2016 m. vasario 10 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Markku MARKKULA

Europos regionų komiteto nuomonė. Europos Sąjungos žuvininkystės duomenų rinkimo sistema

(2016/C 120/08)

Pranešėjas: Olgierd GEBLEWICZ, Vakarų Pamaro vaivadijos maršalka (PL/EPP)

Pamatinis dokumentas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo (nauja redakcija)

(COM(2015) 294 final)

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

10 konstatuojamoji dalis

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
(10) sąvokos „galutiniai naudotojai“ apibrėžtis turėtų būti suderinta su Reglamente (ES) Nr. 1380/2013 pateikta sąvokos „galutiniai mokslinių duomenų naudotojai“ apibrėžtimi ir taip pat turėtų apimti mokslo įstaigas, besidominčias žuvininkystės valdymo aplinkosaugos aspektais;	(10) sąvokos „galutiniai naudotojai“ apibrėžtis turėtų būti suderinta su Reglamente (ES) Nr. 1380/2013 pateikta sąvokos „galutiniai mokslinių duomenų naudotojai“ apibrėžtimi bei su Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto (angl. STECF) rekomendacijomis ir taip pat turėtų apimti mokslo įstaigas, besidominčias žuvininkystės valdymo aplinkosaugos aspektais;

Paaiškinimas

Sąvoka „galutiniai naudotojai“ yra pernelyg plati, ypač tais atvejais, kai galutiniai naudotojai gali apibrėžti duomenų poreikį. Todėl duomenų galutinius naudotojus reikėtų skirstyti į tuos galutinius naudotojus, kurie gali apibrėžti duomenų poreikį, ir tuos, kurie gali tik peržiūrėti duomenis.

Savo daugiamečių duomenų rinkimo programos (angl. DC MAP) peržiūros 1 dalies 6 puslapyje (žr. STECF ataskaitą dėl DC MAP (STECF-13–06) ir savo ataskaitos dėl duomenų rinkimo sistemos (angl. DCF) peržiūros (STECF-14–07) 4 dalies 43–45 ir 106 puslapiuose STECF siūlo nustatyti tris galutinių naudotojų rūšis.

- 1 rūšis: pagrindiniai galutiniai naudotojai, kuriems sukurta DCF, įskaitant Komisiją, visas įstaigas, pavyzdžiui, ICES ir STECF, kurias Komisija paskyrė teikti nuolatinės konsultacijas, kuriomis tiesiogiai padedama priimti su BŽP susijusius sprendimus, taip pat kitas žuvininkystės valdymo įstaigas, kaip antai regionines žuvininkystės valdymo organizacijas ir Bendrąją Viduržemio jūros žvejybos komisiją (BVJŽK), savo žuvininkystės valdymo politikos įgyvendinimui naudojančias DCF duomenis,
- 2 rūšis: kitos įstaigos, pavyzdžiui, patariamiosios tarybos ar subrangovai, kurių Komisija gali prašyti pakonsultuoti ar pateikti DCF duomenimis pagrįstą analizę,
- 3 rūšis: visos kitos įstaigos, pavyzdžiui, NVO, žvejų organizacijos ir universitetai, kurių reikmėms reikalingi DCF duomenys.

Visos trys galutinių naudotojų rūšys gali peržiūrėti duomenis, tačiau tik 1 ir 2 rūšių galutiniai naudotojai gali prisidėti prie duomenų poreikio procedūru.

2 pakeitimas

14 konstatuojamoji dalis

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
(14) šiame reglamente taip pat turėtų būti nustatyti su žuvininkystės politika susiję duomenų poreikiai, kurie nėra tiesiogiai reglamentuojami Reglamentu (ES) Nr. 1380/2013, kaip antai poreikiai, susiję su Reglamentu (EB) Nr. 1100/2007 ir Reglamentu (EB) Nr. 2347/2002;	(14) šiame reglamente taip pat turėtų būti nustatyti su žuvininkystės politika susiję duomenų poreikiai, kurie nėra tiesiogiai reglamentuojami Reglamentu (ES) Nr. 1380/2013, kaip antai poreikiai, susiję su Reglamentu (EB) Nr. 1100/2007, Reglamentu (EB) Nr. 812/2004 ir Reglamentu (EB) Nr. 2347/2002;

Paaiškinimas

Siekiant nuoseklumo su Reglamento (ES) Nr. 508/2014 77c straipsniu.

3 pakeitimas

4 straipsnis

Daugiametčių Sąjungos programų nustatymas

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
4 straipsnis	4 straipsnis
Daugiametčių Sąjungos programų nustatymas	Daugiametčių Sąjungos programų nustatymas
1. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos su žuvininkystės sektoriumi susijusių biologinių, techninių, aplinkos, socialinių ir ekonominių duomenų rinkimo ir tvarkymo daugiametės Sąjungos programos.	1. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos su žuvininkystės sektoriumi susijusių biologinių, techninių, aplinkos, socialinių ir ekonominių duomenų rinkimo ir tvarkymo daugiametės Sąjungos programos.
2. Daugiametės Sąjungos programos nustatomos pasikonsultavus su 8 straipsnyje nurodytomis regioninio koordinavimo grupėmis, Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetu (ŽMTEK) ir kitomis atitinkamomis mokslinėmis patariamosiomis įstaigomis.	2. Daugiametės Sąjungos programos nustatomos pasikonsultavus su 8 straipsnyje nurodytomis regioninio koordinavimo grupėmis, Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetu (ŽMTEK) ir kitomis atitinkamomis mokslinėmis patariamosiomis įstaigomis.
3. Nustatydama daugiametę Sąjungos programą Komisija atsižvelgia į:	3. Nustatydama daugiametę Sąjungos programą Komisija atsižvelgia į:
a) tai, kokia informacija būtina bendros žuvininkystės politikos valdymui;	a) tai, kokia informacija būtina ir yra sukaupta bendros žuvininkystės politikos valdymui;
b) tai, kokie duomenys būtini ir aktualūs sprendimams dėl žuvininkystės valdymo ir dėl ekosistemos, įskaitant pažeidžiamas rūšis ir buveines, apsaugos, priimti;	b) tai, kokie duomenys būtini ir aktualūs sprendimams dėl žuvininkystės valdymo ir dėl ekosistemos, įskaitant pažeidžiamas rūšis ir buveines, apsaugos, priimti;

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
c) poreikį pagrįsti politikos priemonių poveikio vertinimus;	c) poreikį pagrįsti politikos priemonių poveikio vertinimus;
d) sąnaudas ir naudą;	d) sąnaudas ir naudą;
e) esamas laiko eilutes;	e) esamas laiko eilutes;
f) poreikį nedubliuoti duomenų rinkimo;	f) poreikį nedubliuoti duomenų rinkimo;
g) regionų ypatumus;	g) regionų ypatumus;
h) tarptautinius Sąjungos ir jos valstybių narių išsipareigojimus.	h) tarptautinius Sąjungos ir jos valstybių narių išsipareigojimus.

Paiškinimas

Siekiant sumažinti papildomas duomenų rinkimo sąnaudas ir atsižvelgiant į tai, kad dauguma tokio pobūdžio duomenų jau buvo tvarkoma, negalima nustatyti naujų su duomenų rinkimu susijusių išsipareigojimų nepasitarus su visais subjektais.

4 pakeitimas

6 straipsnis

Nacionaliniai darbo planai

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
1. Nepažeisdamos galiojančių Sąjungos teisės aktuose nustatytų duomenų rinkimo pareigų, valstybės narės renka duomenis pagal Reglamento (ES) Nr. 508/2014 18 straipsnyje nurodytą veiksmų programą ir pagal darbo planą, parengtą vadovaujantis daugiamete Sąjungos programa ir Reglamento (ES) Nr. 508/2014 21 straipsniu.	1. Nepažeisdamos galiojančių Sąjungos teisės aktuose nustatytų duomenų rinkimo pareigų, valstybės narės renka duomenis pagal Reglamento (ES) Nr. 508/2014 18 straipsnyje nurodytą veiksmų programą ir pagal darbo planą, parengtą vadovaujantis daugiamete Sąjungos programa ir Reglamento (ES) Nr. 508/2014 21 straipsniu.
2. Valstybių narių darbo planuose išsamiai aprašoma:	2. Valstybių narių darbo planuose išsamiai aprašoma:
a) duomenų rinkimo dažnumas;	a) duomenų rinkimo dažnumas;
b) duomenų šaltinis ir procedūros bei metodai, pagal kuriuos duomenys bus renkami ir skirstomi į duomenų grupes, pateiksimas galutiniams naudotojams;	b) duomenų šaltinis ir procedūros bei metodai, pagal kuriuos duomenys bus renkami ir skirstomi į duomenų grupes, pateiksimas galutiniams naudotojams;
c) kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės sistema, kuria siekiama pagal 13 straipsnį užtikrinti tinkamą duomenų kokybę;	c) kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės sistema, kuria siekiama pagal 13 straipsnį užtikrinti tinkamą duomenų kokybę;
d) kaip ir kada turi būti gauti duomenys;	d) kaip ir kada turi būti gauti duomenys, kaip nustatyta pagrindinių galutinių naudotojų;

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>e) tarptautinio ir regioninio bendradarbiavimo susitarimai, įskaitant dvišalius ir daugiašalius susitarimus, sudarytus siekiant įgyvendinti šiame reglamente nustatytus tikslus;</p> <p>f) kaip atsižvelgta į tarptautinius Sąjungos ir jos valstybių narių išsipareigojimus.</p> <p>3. Rengdama savo darbo planą, kiekviena valstybė narė derina savo veiksmus su kitomis – visų pirma to paties jūrų regiono – valstybėmis narėmis, kad būtų užtikrinta pakankama ir veiksminga aprėptis ir nedubliuojama duomenų rinkimo veikla.</p> <p>4. Kiekviena valstybė narė užtikrina savo darbo plano atitiktį galiojančioms regioninio koordinavimo grupių bendroms rekomendacijoms, jei tokios bendros rekomendacijos pagal 8 straipsnį buvo pateiktos kaip regioninis darbo planas ir patvirtintos Komisijos.</p>	<p>e) tarptautinio ir regioninio bendradarbiavimo susitarimai, įskaitant dvišalius ir daugiašalius susitarimus, sudarytus siekiant įgyvendinti šiame reglamente nustatytus tikslus;</p> <p>f) kaip atsižvelgta į tarptautinius Sąjungos ir jos valstybių narių išsipareigojimus.</p> <p>3. Rengdama savo darbo planą, kiekviena valstybė narė derina savo veiksmus su kitomis – visų pirma to paties jūrų regiono – valstybėmis narėmis ir su jomis bendradarbiauja, kad būtų užtikrinta pakankama ir veiksminga aprėptis ir nedubliuojama duomenų rinkimo veikla.</p> <p>4. Kiekviena valstybė narė užtikrina savo darbo plano atitiktį galiojančioms regioninio koordinavimo grupių bendroms rekomendacijoms, jei tokios bendros rekomendacijos pagal 8 straipsnį buvo pateiktos kaip regioninis darbo planas ir patvirtintos Komisijos.</p>

Paaiškinimas

Šiame reglamente nurodyta, kad pagrindinius galutinius duomenų naudotojus reikėtų įtraukti į apibrėžiančiųjų duomenų poreikį sąrašą ir jiems turėtų būti leidžiama, prireikus, kviesti rinkti duomenis. Todėl pagrindiniams galutiniams naudotojams visada turėtų būti leidžiama apibrėžti duomenų poreikius ir kviesti rinkti duomenis. Tuo metu, kai valstybės narės rengia darbo planus, duomenų poreikis ir kvietimų rinkti duomenis datos (terminai, iki kurių reikia užbaigti pagrindinių galutinių naudotojų naudojimui skirtus duomenis) gali būti nežinomi.

Svarbu, kad to paties regiono valstybės narės ne tik koordinuotų susijusius veiksmus, bet ir aktyviai **bendradarbiautų**, plg. pagrindinio reglamento 46 konstatuojamąją dalį („valstybės narės turėtų bendradarbiauti tarpusavyje ir su Komisija derindamos duomenų rinkimo veiklą“). Šią nuostatą taip pat reikėtų suderinti su aptariamo reglamento projekto 8 straipsnio antrašte ir turiniu.

5 pakeitimas

7 straipsnis

Nacionaliniai korespondentai

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>1. Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinį korespondentą ir informuoja apie tai Komisiją. Nacionalinis korespondentas atlieka ryšių punkto, per kurį Komisija ir valstybės narės keičiasi informacija, susijusia su darbo planų rengimu ir įgyvendinimu, funkciją.</p> <p>2. Be to, nacionalinis korespondentas atlieka šias užduotis:</p>	<p>1. Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinį korespondentą ir informuoja apie tai Komisiją. Nacionalinis korespondentas atlieka ryšių punkto, per kurį Komisija ir valstybės narės keičiasi informacija, susijusia su darbo planų rengimu ir įgyvendinimu, funkciją ir yra įtraukiamas į visą su DC-MAP susijusią komunikaciją, įskaitant apie duomenų teikimą, ataskaitas ir atitinkamus posėdžius.</p> <p>2. Be to, nacionalinis korespondentas atlieka šias užduotis:</p>

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>a) koordinuoja 10 straipsnyje nurodytos metinės ataskaitos rengimą;</p> <p>b) užtikrina informacijos perdavimą valstybėje narėje;</p> <p>c) užtikrina atitinkamų ekspertų dalyvavimą Komisijos rengiamuose posėdžiuose ir dalyvavimą atitinkamose 8 straipsnyje nurodytose regioninio koordinavimo grupėse.</p> <p>3. Jei įgyvendinant darbo planą dalyvauja kelios valstybės narės įstaigos, nacionalinis korespondentas atsako už to darbo koordinavimą.</p>	<p>a) koordinuoja 10 straipsnyje nurodytos metinės ataskaitos rengimą;</p> <p>b) užtikrina informacijos perdavimą valstybėje narėje;</p> <p>c) užtikrina atitinkamų ekspertų dalyvavimą Komisijos rengiamuose posėdžiuose ir dalyvavimą atitinkamose 8 straipsnyje nurodytose regioninio koordinavimo grupėse.</p> <p>d) kai reikia, konsultuojasi su pakrančių teritorijų vietos ir regionų valdžios institucijomis, turinčiomis teisinę arba ekonominę kompetenciją žuvininkystės srityje, bei su vietos ir regionų valdžios institucijomis, kur žuvininkystė atlieka svarbų vaidmenį, ir teikia joms informaciją.</p> <p>3. Jei įgyvendinant darbo planą dalyvauja kelios valstybės narės įstaigos, nacionalinis korespondentas atsako už to darbo koordinavimą.</p>

Paaiškinimas

Vietos ir regioninės valdžios institucijos gerai išmano žuvininkystės sektorių ir gali turėti teisinę ir ekonominę kompetenciją žuvininkystės srityje, todėl joms reikalinga informacija apie sektoriaus veiklos rezultatus. Jos atlieka itin reikšmingą vaidmenį įgyvendinant Reglamentą (ES) Nr. 508/2014, kuris yra BŽP įgyvendinimo priemonė.

6 pakeitimas

8 straipsnis

Koordinavimas ir bendradarbiavimas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 25 straipsnį valstybės narės derina savo veiksmus su kitomis valstybėmis narėmis ir deda visas pastangas suderinti savo veiksmus su trečiosiomis šalimis, kurios turi suverenias teises į tame pačiame jūrų regione esančius vandenys arba kurių jurisdikcijai tokie vandenys priklauso. Šiuo tikslu atitinkamos valstybės narės kiekviename jūrų regione sukuria regioninio koordinavimo grupę.</p> <p>2. Regioninio koordinavimo grupes sudaro valstybių narių, Komisijos ir atitinkamų galutinių duomenų naudotojų ekspertai.</p>	<p>1. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 25 straipsnį valstybės narės derina savo veiksmus su kitomis valstybėmis narėmis ir deda visas pastangas suderinti savo veiksmus su trečiosiomis šalimis, kurios turi suverenias teises į tame pačiame jūrų regione esančius vandenys arba kurių jurisdikcijai pagal ICES arba FAO tokie vandenys priklauso. Šiuo tikslu atitinkamos valstybės narės kiekviename jūrų regione sukuria regioninio koordinavimo grupę.</p> <p>2. Regioninio koordinavimo grupes sudaro valstybių narių, Komisijos, atitinkamų galutinių duomenų naudotojų ekspertai, taip pat pakrančių teritorijų valdžios institucijų atstovai, turintys teisinę arba ekonominę kompetenciją žuvininkystės srityje bei vietos ir regionų valdžios institucijų, kur žuvininkystė atlieka svarbų vaidmenį, atstovai.</p>

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>3. Regioninio koordinavimo grupės parengia savo veiklos darbo tvarkos taisykles ir dėl jų susitaria.</p> <p>4. Jei klausimai susiję su keliais regionais, regioninio koordinavimo grupės derina savo veiksmus tarpusavyje ir su Komisija.</p> <p>5. Regioninio koordinavimo grupės gali parengti bendras rekomendacijas, kurios pateikiamos kaip regioninis darbo planas ir kuriomis nustatomos 5 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose ir 4 dalyje nurodytų duomenų rinkimo ir tvarkymo procedūros, metodai ir kokybės užtikrinimo bei kokybės kontrolės taisyklės; jos taip pat gali parengti regioniniu lygmeniu koordinuojamas duomenų atrankos strategijas. Tai atlikdamos regioninio koordinavimo grupės, jei reikia, atsižvelgia į ŽMTEK nuomonę. Tos rekomendacijos pateikiamos Komisijai – ši patikrina, ar bendrų rekomendacijų projektas atitinka šio reglamento nuostatas ir daugiametę Sąjungos programą, ir, jei taip, patvirtina regioninį darbo planą priimdama įgyvendinimo aktus.</p> <p>6. Komisijos patvirtintais regioniniais darbo planais pakeičiamos atitinkamos kiekvienos valstybės narės parengtų darbo planų dalys. Valstybės narės atitinkamai atnaujina savo darbo planus.</p> <p>7. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 5 dalyje nurodytų regioninių darbo planų teikimo ir tvirtinimo procedūros, forma ir tvarkaraščiai.</p> <p>Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.</p>	<p>3. Regioninio koordinavimo grupės parengia savo veiklos darbo tvarkos taisykles ir dėl jų susitaria.</p> <p>4. Jei klausimai susiję su keliais regionais pagal ICES arba FAO, įskaitant Europos vandenį, geografiškai esančius CECAF (Žvejybos rytų vidurio Atlante komiteto) rajonuose, regioninio koordinavimo grupės derina savo veiksmus tarpusavyje ir su Komisija.</p> <p>5. Regioninio koordinavimo grupės gali parengti bendras rekomendacijas, kurios pateikiamos kaip regioninis darbo planas ir kuriomis nustatomos 5 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose ir 4 dalyje nurodytų duomenų rinkimo ir tvarkymo procedūros, metodai ir kokybės užtikrinimo bei kokybės kontrolės taisyklės; jos taip pat gali parengti regioniniu lygmeniu koordinuojamas duomenų atrankos strategijas. Tai atlikdamos regioninio koordinavimo grupės, jei reikia, atsižvelgia į ŽMTEK nuomonę. Tos rekomendacijos pateikiamos Komisijai – ši patikrina, ar bendrų rekomendacijų projektas atitinka šio reglamento nuostatas ir daugiametę Sąjungos programą, ir, jei taip, patvirtina regioninį darbo planą priimdama įgyvendinimo aktus.</p> <p>6. Komisijos patvirtintais regioniniais darbo planais pakeičiamos atitinkamos kiekvienos valstybės narės parengtų darbo planų dalys. Valstybės narės atitinkamai atnaujina savo darbo planus.</p> <p>7. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 5 dalyje nurodytų regioninių darbo planų teikimo ir tvirtinimo procedūros, forma ir tvarkaraščiai.</p> <p>Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.</p>

Paaiškinimas

Vietos ir regioninės valdžios institucijos gerai išmano žuvininkystės sektorių ir, atsižvelgiant į jų teisinę arba ekonominę kompetenciją, yra susijusios su jo valdymu, todėl joms reikalinga informacija apie sektoriaus veiklos rezultatus. Jos atlieka itin reikšmingą vaidmenį įgyvendinant Reglamentą (ES) Nr. 508/2014, kuris yra BŽP įgyvendinimo priemonė. Nuoroda į TJJT norima patikslinti sąvoką „jūrų regionas“.

TJJT jūrų zonas apibrėžė tik Šiaurės Atlanto zonoje ir neapima Viduržemio ir Juodosios jūros. FAO suskirstymas taikomas visiems vandenynams.

7 pakeitimas

16 straipsnis

Galimybės susipažinti su išsamiais ir suvestiniais duomenimis užtikrinimo tvarka

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Siekdamas užtikrinti veiksmingą Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 25 straipsnio taikymą, valstybės narės įdiegia atitinkamus procesus bei elektronines technologijas ir be reikalo netaiko jokių apribojimų, kurie trukdytų kuo plačiau skleisti išsamius ir suvestinius duomenis.</p> <p>2. Valstybės narės užtikrina tinkamas apsaugos priemones tuo atveju, kai duomenys apima informaciją, susijusią su nustatytos arba galimos nustatyti tapatybės fiziniais asmenimis. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos tinkamos apsaugos priemonės, naudotinos tvarkant tokią informaciją.</p> <p>3. Valstybės narės užtikrina, kad reikiami išsamūs ir suvestiniai duomenys būtų atnaujinami ir kad galutiniai naudotojai galėtų su jais susipažinti per vieną mėnesį nuo prašymo pateikti tuos duomenis gavimo dienos. Jei prašymus pateikia kitos suinteresuotosios šalys, valstybės narės užtikrina, kad duomenys būtų atnaujinami ir kad su jais būtų galima susipažinti per du mėnesius nuo prašymo pateikti tuos duomenis gavimo dienos.</p> <p>4. Jeigu išsamių duomenų prašoma norint paskelbti mokslinę informaciją, valstybės narės gali, siekdamos apsaugoti duomenų rinkėjų profesinius interesus, reikalauti, kad duomenys būtų paskelbti vėliau – praėjus trejiems metams nuo dienos, su kuria susiję tie duomenys. Apie visus tokius sprendimus ir jų priežastis valstybės narės praneša galutiniams naudotojams ir Komisijai.</p>	<p>1. Siekdamas užtikrinti veiksmingą Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 25 straipsnio taikymą, valstybės narės įdiegia atitinkamus procesus bei elektronines technologijas ir be reikalo netaiko jokių apribojimų, kurie trukdytų kuo plačiau skleisti išsamius ir suvestinius duomenis.</p> <p>2. Valstybės narės užtikrina tinkamas apsaugos priemones tuo atveju, kai duomenys apima informaciją, susijusią su nustatytos arba galimos nustatyti tapatybės fiziniais asmenimis.</p> <p>3. Valstybės narės užtikrina, kad reikiami išsamūs ir suvestiniai duomenys būtų atnaujinami ir kad galutiniai naudotojai pagal STECF apibrėžtį galėtų su jais susipažinti per vieną mėnesį nuo prašymo pateikti tuos duomenis gavimo dienos, jei tokie prašymai pateikiami laikantis iš anksto nustatyto metinio tvarkaraščio. Jei prašymus pateikia pagrindiniai galutiniai naudotojai nesilaikydami metinio tvarkaraščio arba kiti nei pagrindiniai galutiniai naudotojai, valstybės narės užtikrina, kad su jais būtų galima susipažinti per du mėnesius nuo prašymo pateikti tuos duomenis gavimo dienos.</p> <p>4. Jeigu išsamių duomenų prašoma norint paskelbti mokslinę informaciją, valstybės narės gali, siekdamos apsaugoti duomenų rinkėjų profesinius interesus, reikalauti, kad duomenys būtų paskelbti vėliau – praėjus trejiems metams nuo dienos, su kuria susiję tie duomenys. Apie visus tokius sprendimus ir jų priežastis valstybės narės praneša galutiniams naudotojams ir Komisijai.</p>

Paaiškinimas

Siekiant nuoseklumo su galutinių naudotojų apibrėžtimi. Asmens duomenų apsauga yra ypač svarbus klausimas. Reikia, kad taikytas priemonės ir teikiamas garantijas nagrinėtų ne tik Europos Komisija. STECF (EK Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas) pateikia aiškią galutinių naudotojų apibrėžtį.

8 pakeitimas

17 straipsnis

Suderinamos duomenų saugojimo ir keitimosi jais sistemos

<i>Komisijos siūlomas tekstas</i>	<i>RK pakeitimas</i>
<p>1. Kad sumažintų išlaidas ir sudarytų galutiniams naudotojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims palankesnes sąlygas susipažinti su duomenimis, valstybės narės, Komisija, mokslinės patarimosios įstaigos ir susiję galutiniai naudotojai bendradarbiauja siekdami pagal Direktyvos 2007/2/EB nuostatas sukurti suderinamas duomenų saugojimo ir keitimosi jais sistemas. Tomis sistemomis taip pat palengvinamas informacijos sklaidimas kitoms suinteresuotosioms šalims. Susitarimo dėl tokių sistemų pagrindas gali būti 8 straipsnio 6 dalyje nurodyti regioniniai darbo planai.</p> <p>2. Jei 1 dalyje nurodytos duomenų saugojimo ir keitimosi jais sistemos apima informaciją, susijusią su nustatytos arba galimos nustatyti tapatybės fiziniams asmenims, prireikus nustatomos apsaugos priemonės. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos tinkamos apsaugos priemonės, naudotinos tvarkant tokią informaciją.</p> <p>3. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, susijusios su procedūromis, formatais, kodais ir tvarkaraščiais, naudotinais siekiant užtikrinti duomenų saugojimo ir keitimosi jais sistemų suderinamumą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnio 2 dalyje nustatytos nagrinėjimo procedūros.</p>	<p>1. Kad sumažintų išlaidas ir sudarytų galutiniams naudotojams palankesnes sąlygas susipažinti su duomenimis, valstybės narės, Komisija, mokslinės patarimosios įstaigos ir susiję galutiniai naudotojai bendradarbiauja siekdami pagal Direktyvos 2007/2/EB nuostatas sukurti suderinamas duomenų saugojimo ir keitimosi jais sistemas. Tomis sistemomis taip pat palengvinamas informacijos teikimas kitiems nei pagrindiniai galutiniai naudotojai, kaip juos apibrėžia Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas. Susitarimo dėl tokių sistemų pagrindas gali būti 8 straipsnio 6 dalyje nurodyti regioniniai darbo planai.</p> <p>2. Jei 1 dalyje nurodytos duomenų saugojimo ir keitimosi jais sistemos apima informaciją, susijusią su nustatytos arba galimos nustatyti tapatybės fiziniams asmenims, prireikus nustatomos apsaugos priemonės.</p> <p>3. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, susijusios su procedūromis, formatais, kodais ir tvarkaraščiais, naudotinais siekiant užtikrinti duomenų saugojimo ir keitimosi jais sistemų suderinamumą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnio 2 dalyje nustatytos nagrinėjimo procedūros.</p>

Paaiškinimas

Siekiant nuoseklumo su galutinių naudotojų apibrėžtimi.

Asmens duomenų apsauga yra ypač svarbus klausimas. Reikia, kad taikytas priemonės ir teikiamas garantijas nagrinėtų ne tik Europos Komisija.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo ir mano, kad jis yra labai svarbus kuriant regionams pritaikytą bendrą žuvininkystės politiką;

2. mano, kad duomenų rinkimas yra itin svarbus plečiant žinias apie žuvų išteklius ir ilgalaikį žuvininkystės sektorių valdymą. Patobulinius duomenų rinkimą būtų galima atlikti patikimesnį didžiausio tausaus leidžiamo sužvejoti kiekio ir pasiektų ilgalaikio tvarumo rezultatų vertinimą, kaip nustatyta Tarybos reglamente (ES) Nr. 1380/2013;

3. mano, kad pasiūlymas bus vertinga priemonė siekiant 2020 metams užsibrėžtų tausios žvejybos tikslų;

4. pažymi, kad, pamažu sutelkus dėmesį į žvejybos padarinius ekosistemai, išaugo poreikis atsižvelgti į žvejybos poveikį ekosistemoms – tai principas, suformuluotas naujosios BŽP 2 straipsnyje kaip vienas iš pagrindinių uždavinių (Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013);

5. pažymi, kad patikimai renkant duomenis apie komercinių ir nekomercinių jūrų gyvūnų rūšis ir kitus svarbius aplinkosaugos duomenis bus galima tiksliau įvertinti išteklių būklę, taip pat jūrų ekosistemas ir jų pokyčius;
6. kelia klausimą, ar reikia mažinti duomenų rinkimo dažnumą, nes tai gali turėti poveikio duomenų grupių sudarymui, visų pirma duomenims, kurie gali greitai keistis ir turėti didelės įtakos valdymo priemonėms;
7. mano, kad pasiūlymas bus svarbus žingsnis, siekiant sukurti reformuotai bendros žuvininkystės politikai taikomą ekosistema grindžiamą metodą;
8. mano, kad pirmasis žingsnis vertinant žvejybos poveikį pažeidžiamoms jūrų ekosistemoms būtų išanalizuoti sutampančias erdvinio žvejybos pastangų pasiskirstymo ir pažeidžiamų jūrų buveinių vietas. Būtina sąlyga – galimybė susipažinti su buveinių žemėlapiais; jei su tokiais žemėlapiais susipažinti neįmanoma, turėtų būti atliekami specialūs tyrimai, finansuojami kaip tiesioginio valdymo priemonių dalis. Antrasis žingsnis turėtų būti išsamiai aprašyti skirtingų žvejybos įrankių tipų poveikį skirtingoms buveinių rūšims;
9. atkreipia dėmesį į dideles galimybes padidinti sąveikumą su Jūrų strategijos pagrindų direktyva;
10. teigia, kad efektyviausias būdas sumažinti veiklos išteklius – žuvų išteklius tyrinėjančius laivus DCF ir Jūrų strategijos pagrindų direktyvos tikslais naudoti kaip bendras platformas. Tačiau, reikėtų atsižvelgti į tai, kad pakankamas žmoniškųjų išteklių ir įrangos kiekis valstybėse narėse gali sudaryti sąlygas atlikti naujas operacijas;
11. pritaria tikslui užtikrinti, kad turimi duomenys labiau atitiktų valdymo poreikius, tačiau perspėja dėl Europos Komisijos siūlomos galimų sąnaudų ir naudos arba sąnaudų ir panaudojimo analizės pasekmių. Renkant tam tikrus duomenis jūroje atliekamų tyrimų negalima pakeisti mažiau kainuojančiais metodais;
12. ragina valstybes nares atlikti savo turimų duomenų rinkimo sistemų vertinimą, kad būtų užtikrintas sąveikumas. Atliekant tokius vertinimus turėtų būti peržiūrima atitiktis, duomenų perdavimo protokolai, rinkimo, tvarkymo, teikimo procesai ir kokybės vertinimas. Veiksmingai renkant regionų lygmens duomenis, taip pat sukūrus regionines duomenų bazines, surinkti duomenys būtų geriau integruojami į valdymo planus;
13. ragina visas suinteresuotąsias šalis kiek tik įmanoma stengtis užtikrinti visas galimybes susipažinti su surinktais duomenimis tokiu formatu, kuriuo gali naudotis svarbūs naudotojai, įskaitant vietas ir regioninės valdžios institucijas. Labai svarbu suteikti daugiau informacijos atskiriems regionams ir labiau atsižvelgti į jų poreikius;
14. pažymi, kad moksliniai duomenys apie žuvininkystę jau plačiai prieinami, tačiau retai jie pateikiami tokiu formatu, kuriuo galėtų lengvai pasinaudoti vietas ir regioninės valdžios institucijos, nes vietas lygmeniu trūksta atitinkamos įrangos ir praktinės patirties;
15. pabrėžia, kaip svarbu rinkti duomenis, norint atlikti kokybinę ir kiekybinę mėlynosios ekonomikos analizę, atsižvelgiant į poreikį rinkti duomenis, kad būtų užpildytos su žiniomis susijusios spragos;
16. pabrėžia socialinių ir ekonominių duomenų svarbą žuvininkystės srityje ir akvakultūrai ir daro prielaidą, kad šių duomenų suvienodinimas vidutinės trukmės laikotarpiu galėtų padėti geriau suderinti ir sugriežtinti šiuose sektoriuose socialines taisykles;
17. tačiau pažymi, kad finansavimas iš EJŖŽF turėtų būti skiriamas tik tais atvejais, kai duomenys renkami pagal BŽP ir EJŖŽF reglamentus;
18. ragina BŽP reikalavimus finansavimui gauti atitinkančius duomenis rinkti ir konsultacijas teikti taip, kad jie atspindėtų plataus užmojo BŽP tikslus. Jei duomenys renkami kitais nei BŽP tikslais, tie duomenys turėtų būti finansuojami pasitelkiant kitas priemones nei EJŖŽF;

19. pabrėžia, kaip svarbu, kad žuvų perdirbimo pramonės srityje būtų renkami socialiniai ir ekonominiai duomenys. Perdirbtos žuvies kilmė yra svarbus rodiklis siekiant suprasti vertės grandinę mažose žvejybos bendruomenėse, o galimybė gauti tokią informaciją galėtų itin palankiai paveikti politinį požiūrį į vietos smulkiąją ir priekrantės žvejybą nacionaliniu ir Europos lygmenimis. Renkant ir kruopščiai analizuojant socialinius ir ekonominius duomenis, pavyzdžiui, lyčių pusiausvyrą darbuotojų ir darbo rūšies atžvilgiu, pakrantės rajonuose būtų galima sukurti darbo vietų ir paskatinti ekonomikos augimą. Apskaičiuota, kad iš kiekvieno euro, investuoto į žuvininkystės pramonės duomenų rinkimą, kontrolę ir vykdymo užtikrinimą, galima tikėtis gražos santykiu 10:1;
20. pakartoja, kad informacijos apie jūras rinkimas ir dalijimasis ja neturėtų sukurti kokių nors nepatogumų ar užkrauti papildomos administracinės naštos vietos ir regionų valdžios institucijoms bei ekonominės veiklos vykdytojams ⁽¹⁾;
21. palankiai vertina tai, kad Europos Komisija į savo pasiūlymą įtraukė su akvakultūra susijusius socialinius ir ekonominius duomenis. Komitetas laikosi nuomonės, kad mėlynoji ekonomika turi daug galimybių prisidėti kuriant darbo vietas ir skatinant ekonomikos augimą Europoje, ypač todėl, kad šiame sektoriuje struktūriškai silpnuose regionuose sukuriamos vertingos darbo vietos. Be to, geresnis duomenų rinkimas turės teigiamos įtakos inovacijoms ir konkurencijai ir padės sumažinti su jūrų teritorijomis susijusį netikrumą ⁽²⁾;
22. teigiamai vertina tai, kad pasiūlyme laikomasi proporcingumo principo, nustatyto Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje;
23. teigiamai vertina dideles Europos Komisijos pastangas pasiūlyme taikyti geresnio reglamentavimo ir supaprastinimo principus.
24. siūlo, kad teisės aktų leidėjas pagal STECF rekomendacijas nustatytų pagrindinių galutinių naudotojų klasifikaciją:
- 1 rūšis: pagrindiniai galutiniai naudotojai, kuriems sukurta DCF, įskaitant Komisiją, visas įstaigas, pavyzdžiui, ICES ir STECF, kurias Komisija paskyrė teikti nuolatinės konsultacijas, kuriomis tiesiogiai padedama priimti su BŽP susijusius sprendimus, taip pat kitas žuvininkystės valdymo įstaigas, kaip antai regionines žuvininkystės valdymo organizacijas ir Bendrąją Viduržemio jūros žvejybos komisiją (BVJŽK), savo žuvininkystės valdymo politikos įgyvendinimui naudojančias DCF duomenis.
- 2 rūšis: kitos įstaigos, pavyzdžiui, patariamiosios tarybos ar subrangovai, kurių Komisija gali prašyti pakonsultuoti ar pateikti DCF duomenimis pagrįstą analizę.
- 3 rūšis: visi kiti organai, pavyzdžiui, vietos ir regionų valdžios institucijos, kurioms žuvininkystės sektorius yra svarbus, NVO, žvejų organizacijos ir universitetai, kurių reikmėms reikalingi DCF duomenys.
25. ragina, kad duomenų rinkimas pagal BŽP reglamentą apimtų ne tik žuvų išteklius siekiant tausios žvejybos ir akvakultūros tikslų, bet ir patikimų duomenų rinkimą apie žuvis mintančius plėšrūnus (pvz., ūdras, kormoranus ir pilkuosius garnius) bei kitas griežtai saugojamas gyvūnų rūšis (pvz., bebrus), kad būtų galima spręsti jų keliamas problemas.

2016 m. vasario 10 d., Briuselis

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Markku MARKKULA

⁽¹⁾ NAT-V/044.

⁽²⁾ NAT-V/044.

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT